

XXXI

Iemplacuit ut quicumque clerici uel diaconi pro necessitatibus ecclesiarum non obtemperauerint episcopis suis uoluntatibus eos ad honorem in sua ecclesia promouere. nec illi ministrent in gradu suo unde recedere noluerunt. **S**I QUIS clericorum pauper promotus in ordine potest habere aliquid ecclesie potestati **S**UBICIT.

XXXII.

Iemplacuit ut episcopi presbiteri diaconi. uel quicumque clerici qui nihil habentes ordinantur. & tempore episcopatus uel clericatus sui agros. uel quae cumque predia nomine suo comparant.

Tamquam rerum dominicarum in uasionis crimine teneantur. Nisi admoniti in ecclesia eadem ipsa contulerint. Si autem ipsi propriae aliquid liberalitate alicuius. uel successione cognationis obuenerit faciant in de quod eorum proposito congruit. Quod si a suo proposito retrorsum exorbitauerint honore ecclesiastico indigni tamquam reprobi iudicentur.

UT PRAESBYTERI REM

ecclesiae in qua sunt constituti non uendant & nulli episcopo liceat rem tituli matricis ecclesiae usurpare.

XXXIII.

Iemplacuit ut presbiteri non uendant rem ecclesie ubi sunt constituti ne scientibus episcopis suis. Quomodo & episcopo non liceat uendere predia ecclesiae ignorante concilio uel presbiteris suis. non habente ergo necessitatem ne episcopo liceat matricis ecclesiae rem tituli sui usurpare. **E**XPLICIT CAN. CONCILII CARTAGINENS.

INCIPIUNT CANONES
CONCILIORUM DIVERSORUM AFRICANE PROVINCIAE NUMERO CXXI

videtur Imperatoribus

et
quarta

et circa anno
318. p. 170
in infra

RCITATA SUNT ETIAM
 in ista synodo diuersa concilia uniuerse pro-
 uinciae africanae trans actis temporibus aureli
 carthaginensis episcopi caelebrata.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto .III. & abun-
 dantia .uē. cons. .VIII. id. octobres .yppone regio in secre-
 tario basiliche pacis & cetera gesta huius concili .ideo de-
 scripta non sunt .quia ea quae ibi statutae sunt in superioribus
 probantur inserta. **DE CONCILIO**

carthaginensi ubi legati ep̄i proconsularis ad concilium
 ad rumentani defanantur.

Gloriosissimis imperatoribus arcadio .III. & honorio .II.
 auḡg . cons. .VI. kl̄rum iuliarum carthagine in hoc
 concilio legati delectati sunt ep̄i proconsulares ad concilium
 ad rumentanum. **DE CONCILIO**

carthaginensi ubi multae sunt constituta.

Caesario & attico . uuē . cons. .V. kl̄ septembres . cartha-
 gine in secretario basilice refutatae . Cum aurelius
 una cum ep̄is confedisset adstantibus & iam diaconibus
 aduenientes quoque uictore sene pupianense tuto
 migir pense eu angelo assurtano. **AD LOCUTIONE**
 ad ep̄s aureli carthaginensis episcopi.

Aurelius ep̄s dixit . Post diem praestitutam concilii
 confedimus ut recor damini fr̄s beatissimi . & arbitra-
 banur omnium prouinciarum pro africa legationes
 conuenisse ad diem ut dixi praestitutam nr̄i tractatus.
 Sed cum sacerdotum nr̄orum epistola by zachenorum

fuisse & recitata · uel quid mecum idem quidem p[ro]p[ter]
 & diem concilii praeuenerant tractassent urae caritati
 legeretur. Lecta est & iam a fratribus honorata & urbano.
 Quinobiscum hodie concilium participantur legatio sit
 fensis prouinciae defanata frater etiam reginus ecclesie
 uegeti felitane litteras adparuitatem meam datas. Crescenti
 ani prime sedis ut ipse insinuat numidiarum. Et aureli
 coepiscoporum nrorum in quibus scriptas ura mecum
 caritas recognoscit. Promississe eosdem quod aut ipsi digna
 rentur uenire. Aut ad hoc concilium fuissent ex more
 defanaturi legatos. Sed hoc quia minime factum uidetur.
 Diu se detineri de longinquo uenientes. Legati mauri
 taniae sit fensis non posse testantur. Et ideo frs si urae
 caritati uidetur littere fratrum nrorum bytachenorum.
 Sed & breuiarium quod eidem epistole adiunxerunt ad hunc
 coetum conrogatum legantur. ut si qua forte illic manere
 caritatis urae animum possunt in eodem breuiario quae
 diligentius fuerint anim aduersa in melius reformatur.
 Hoc enim frater & coepi nr. Prime sedis uir per specus
 meritosae grauitatis atque prudentiae. Anizonius
 scribens ad meam paruitatem postulauit si ergo placet
 quae tractata sunt legantur. Et singula ura caritate
 considerentur. **QUOD NIHIL**
 de ypponiensi concilio sit emendandum.

Epigonius ep[iscopu]s dixit dixit in hoc breuiario quod de
 ceptum est. De concilio ypponiensi nihil arbitramur
 esse emendandum uel assuendum nisi ut dies sc[ilicet] pasche

tempore concilii innotescat. **UT EPISCOPI**

uel clerici non facile filios suos emancipent.

II. **V**tepi uel clerici filios suos in sua potestate per emancipatione
exire non ex. sinant. Nisi demoribus eorum fuerint & de

etate securi ut possint ad eos iam propria pertinere peccata.

UT EPISCOPI UEL CLERICI

non ordinentur nisi omnes suos fecerint xpianos.

III. **V**tepi & prbi & diae non ordinentur prius quam omnes
qui sunt in domo eorum xpianos catholicos fecerint.

QUOD PRAETER PANEM

et merum mixtum aqua nihil in sacramentis offerre debet.

III. **V**t in sacramentis corporis & sanguinis dni nihil amplius
offeratur quod ipse dni tradidit. hoc est panis & uinum

aque mixtum primiciuero seu mel & lac. Quod unodie

sollemnissimo in infantum misterio sol & offerre. Quam
uis in altario offerantur suam tamen habeant propriam

benedictionem. ut a sacramento dominici corporis & sanguinis
disanguantur. Nec amplius in primiciis offeratur quam

de uois & frumentis. **UT CLERICI**

uel continentes ad uirgines uel uiduas non accedant.

Clerici uel continentes ad uiduas uel uirgines nisi ex iussu
uel per missu eporum aut prbtorum non accedant. & hoc

non solifaciant sed cum clericis uel cum his cum quibus epi
aut prbt iusserit. Nec ipsi epi & prbi soli habeant accessum

ad huiusmodi feminas sed ubi aut clerici presentes sunt
aut graues aliqui xpiani. **UT PRINCEPS**

sacerdotum non appelletur episcopus.

VI **V**t prime sedis ep̄s non appelletur princeps sacerdotum
aut summus sacerdos aut aliquid huiusmodi sed tantum
prime sedis ep̄s. **UT CLERICI IN TA**
bernas nisi peregrinis non ingrediantur.

VII **C**lerici edendi uel bibendi causa tabernas non ingredi
antur nisi peregrinationis necessitate compulsi. **UT IIE**
iunis dō sacrificia celebrentur.

VIII **V**t sacramenta altaris non nisi a ieiunis hominibus cele
brentur. Excepto uno die annuarius quo cenadmi cele
brantur. Nam si aliquorum pro mercedis tempore defunc
torum siue episcoporum siue ceterorum commendatio
facienda est solis orationibus fiat. si illi qui faciunt iam
pransi inuentur. **UT IN ECCLESIIIS**
conuiuia minime celebrentur conubia.

VIII **C**nulli ep̄i uel clerici in ecclesia conuiuentur nisi forte
transcuntes hospicioꝝ necessitate illic reficiant. populi
& iam ab huiusmodi conuiuio quantum fieri potest prohi
beantur. **DE POENITENTIBUS.**

X **V**t poenitentibus secundum differentiam peccatorum. ep̄i
arbitrio poenitentiae tempora decernantur. & ut p̄b̄i
in consulto ep̄o non reconciliat poenitentem nisi absentia ep̄i
necessitate cogente. Cuius cumque aut poenitentia publicū
& uulgatissimum crimen est. quod uniuersam ecclesiam
commouerit ante absidam manus ei inponatur.

DE VIRGINIBUS

XI **C**uirgines sacre cum apparentibus a quibus custodie
bantur priuatae fuerint ep̄i uel p̄b̄i ubi ep̄s absens est

providentia grauioribus feminis commendentur.

Aut simul habitantes inuicem secustodiant. Ne passim
uagando ecclesiae ledant exifamationem. **DE EGRO**

tantibus qui pro se respondere non possunt.

Vegrotantes si pro se respondere non possunt cum uolun-
tatis eorum testimonium supericulo proprio dixerint

baptizentur. ut scenicis atque histrionibus ceterisque huius
modi per sonis reconciliatio non negetur. **DE PAS**

SIONIBUS MARTYRUM

Liceat etiam legi passiones martyrum cum anniuersariis
diebus eorum celebrantur. **DE PARUULIS**

QUI A PUERIS DONATIISTAS BAPTIZATI S

De donatistas placuit ut consolamur fratres & confacer-
dotes nostros sircicum & simplicianum desolis infantibus

quibaptizantur pene eosdem. Ne quod suo non fecerunt
iudicio cum ad ecclesiam dei salubri proposito fuerint conuersi

parentum illis error impediatur ne promoueantur. iacriantur
ministri. Quibus inferas honoratus & urbanus epi legatus

provinciae mauritanie itasensis dixerunt. Jam dudum
cum apud scitatem uram allegarem scripta. Dilati sumus

ea contemplatione quod fratres nri aduenire possent de
numidia legati. sed quia non parui dies sunt quibus expec-

tata minime uenerunt. ultra preter mittere quaenobis
mandata sunt annis coepis non oportet. atque ideo fratres

suggesionem nram libenter admittite. Deside enim
nicheni tractatus audiuimus. Uerum est desuorificis
inhibendis post prandium. ut aierumis sicuti dignum est

XV

offerantur. & tunc & nunc firmatum est. **DE REBAPTIZACIONIBUS & REORDINATIONIBUS UEL TRANSLOCATIONIBUS EPORUM.**
Illud autem suggerimus mandatum nobis quod & iam in capuensi plenaria synodo uidetur statutum. ut non liceat fieri rebaptizationes reordinationes uel translocationes eporum. Nam cresconius uilla regensis epus plebesua derelicta Tubunensem in biasit ecclesiam & usque in hodie commonitus secundum quod statutum fuerat relinquere eandem quam inuaserat plebem. Contempsit aduersus istam quae promulgata fuerat confirmata quidem audiuimus. sed petimus secundum quod nobis mandatum est. ut dignemini dare fiduciam quoniam necessitatem ipsa cogente liberum nobis sit rectorem prouintiae. secundum statuta gloriosissimorum principum aduersus illum adire. Ut qui in ista admonitionem sanctae urbis ad quiescere noluit & emendare illicitam auctoritate iudiciaria protinus excludatur. Aurelius epus dixit seruata forma discipline non est amabitur ad petitus. si a uera caritate modeste conuentus recedere detractauerit. cum fuerit suo contemptu & contumacia faciente & iam auctoritate iudiciaria conuentus. Honoratus & urbanus epus dixerunt. hoc enim omnibus placet ab uniuersis episcopis dictum est iustum est & placet.

QUOD EPUS ORDINARE EPORUM DEBEANT

XVI

Honoratus & urbanus epus dixerunt. & illud nobis mandatum est. ut quia proxime fratris nostri numidia duo epus ordinare presumpserunt pontificem. non nisi ad duodecim censeatis celebrari episcoporum ordinationes

aurelius ep̄s dixit. forma antiqua ser uabitur. ut non
 minus quam tres sufficiant qui fuerint defanati ad ep̄m
 ordinandum. Propterea quia in tripoli forte & in ar tuze.
 interiacere uidentur barbarę gentes. Nam in tripoli ut
 asseritur ep̄i sunt quinque tantummodo & possunt forte
 de p̄sona numero uel duo necessitate aliqua occupari. Difficile
 ē enim ut & de quolibet numero omnes possint occurrere.
 Numquid debet hoc ipsum in impedimento esse ecclesiasticę
 utilitati. Nam & in hac ecclesia ad quam dignata est ur̄a
 sc̄itas conuenire. Crebro ac pene per diem dominicam
 ordinandos. Habemus numquid nam frequenter potero
 duodecim uel decem uel non multo minus ad uocare ep̄s.
 Sed facile est mihi duos adiungere meae paruitate
 uicinos quapropter cernit mecum caritas ur̄a. hoc ipsum
 ob seruari non posse.

**Q̄O AD DIDI BEANT
 CONTRADICTIONUM.**

Sed illud ē. statuendum ut quando ad eligendum ep̄m
 conuenerimus si qua contradictio fuerit ob orta. quia
 talia tractata sunt apud nos non presumant ad purgandum
 eum qui ordinandus est. Tres iam sed postuletur ad numerū
 unus uel duo. & in eadem plebe cui ordinandus est discuti
 antur primo per sone contradicentium. postremo & iam
 illaque obiciunt per tractentur. & cum pur gatus fuerit
 sub conspectu publico. Ita demum ordinetur. si hoc cum ur̄e
 sc̄itatis animo concordat roboretur ur̄a dignationis respon
 sione. ab uniuersis ep̄is dictum est satis placet.

UTO ECCLESIA CARTHAGINIS DIES PASCHÆ NUNCIETUR

XVIII

Honoratus & urbanus ep̄s dixerunt. Quoniam de communitorio nro omnia tractata noscuntur. Addimus & iam de die paschæ nobis esse mandatum. ut de ecclesia semper carthaginensificata ad solæ inferuamur & non sub angusto temporis spacio. Aurelius ep̄s dixit. si f̄itate uræ uidetur qm̄ nos spondisse iam dudum meminimus aut singulis quibusque annis ad tractandum conueniamur. & cum conuenerimus tunc deuulgabitur sc̄ paschæ dies per legatos qui affuerint concilio. honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. Nunc de præfenti coetupetamus ut litteris prouinciam nrām de hac die informare dignemini. Aurelius ep̄s dixit. Ita fiat necesse est.

DE UISITANDIS PROUINCIIS.

XVIII

Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. & illud nobis uerbo mandatum ut quia statutum in concilio yponiensi singulas debere prouincias tempore concilii uisitandas esse dignemini & iam quod de hoc anno secundum ordinem distulifas uel alio anno mauritaniam prouinciam uisitare. Aurelius ep̄s dixit. Tunc de prouincia mauritania propterea quod in finibus africæ posita sit. nihil statuimus siquidem uicine sunt barbarico. sed præf̄t̄ & d̄s ut ex abundantia nunc pollicentes uenire possimus ad urām prouinciam. Cogitare enim debetis fratres quia hoc sibi & tripolitani & argenti fr̄s potuerunt exigere si ratio pateretur. **UIDIO**

CESIS NISI EX CONSENSU EP̄I PROPRII EP̄M N ACCIPANT

XX

Ep̄igomus ep̄s dixit multas concilii statutum a coetu sacerdotali. ē. ut plebes quae in dio c̄sibus ab ep̄is retinentur.

Quae ep̄m̄ numquam habuerunt. nisi cum uoluntate eius
 ep̄i a quo tenentur proprios accipiant rectores. id est ep̄m̄
 aduerso qui nonnulli dominatu quodam adepti con
 munem fratrum abhorrent. uel certe cum ad prauidiam
 fuerint quasi in quodam archetyranni casu sibi dominatum
 iudicant. Quod plerique tumidi atque stolidi aduersum
 ep̄os suos ceruices erigunt p̄bi. uel conuiuui sibi concinnantes
 plebem uel certe per suasu maligno. ut in licito fauore
 eosdem uellent sibi conlocare rectores. Quod quidem in signe
 mentis tuae tenemus uotum. frater re legiose aureli qui
 haec sepe oppresisti. non curando tales pettores. Sed propt̄
 eorum malis cogitatus & prauis concinnata consilia
 hoc dico non debere rectorem accipere eam plebem que
 in diocesi semper sub iacuit nec unquam proprium ep̄m̄
 habuit. Quapropter si uniuerso sc̄ssimo coetui placet.
 hoc quod pro secutus sum confirmetur. Aurelius ep̄s dixit.
 fratres & consacerdotes nr̄i prosecutioni non obstito. sed
 & hoc me & fecisse & facturum esse profiteor. Circa eos sane
 qui ^{su}erint contordes non solum circa ecclesiam carthagini
 ensem. sed circa omne sacerdotale consortium. sunt enim
 plerique conspirantes cum plebibus propriis quas deci
 piunt ut dictum est earum scalpentes aures blandi ad
 seducendum utiose uite homines uel certe inflati & ab
 hoc consortio separata qui putant proprie plebi incubandum.
 & nonnumquam conuenta ad concilium uenire detrectant.
 sua forte ne prodantur flagitia metuentes. Dico si placet
 circa hos non tantum dioeceses non esse seruandas.

uerum & de propria ecclesia quae illis male fuerit omnino adnitendum. Ut & iam auctoritate publica reciantur atque ab ipsius principalibus cathedris remoueantur. Oportet enim ut qui uniuersis fratribus a toto concilio inhaerent non solum suauere integro sed & diocesis possideat. At uero qui sibi & putant plebes suas sufficere fraterna dilectione contempta. non tantum diocesis amittant sed ut dixi & iam propriis publica careant auctoritate ut rebelles. honoratur & urbanus epi dixerunt. summa prouisio scitatis tuae coheret mentibus singulorum. Et puto omnium responsione ea quaeprosequi dignatus es roboranda. uniuersi epi dixerunt placet. placet. **UT ALIENUS CLERICUS MINIME SUSCIPIATUR AB ALIO.**

XXI. **E**pi conuenerunt. In multis conciliis hoc statutum est & iam nunc hoc confirmatum est auctoritate beatissimi fratris ut dicitur alienum nullus sibi prius & epi. Praeter eius arbitrium cuius fuerit clericus. Dico autem iulianum qui ingratus est dei beneficis per meam paruicatem in se conlatis. Ita temerarium & audacem extitisse. ut eum qui a me baptizatus est cum esset puer egenatissimus mihi ab eodem comendatum. Cumque multis annis a me aleretur atque incretaret. hunc ut dixi baptizatum esse in ecclesia mea per manum paruicatis meae. Constat idem in diebus apaliensis lector esse coepit. Immo annis ferme duobus legerat nescio quo contemptu humilitatis meae. Idem iulianus arripuit quem dicit quasi proprium quem suoloci uatantani me in consulto usurpare. nam & dicitur

illum ordinauit. hoc liceat pateat haec licenti a nobis
 beatissimi fratres. Siminus tam impudens cohibeatur
 ne se misceat communioni cuiusquam. Numidius ep̄s dixit.
 Simon postulata neque consulta tua dignatione id uideatur
 fecisse iulianus. Judicamus omnes inique factum atque in
 digne. Quapropter nisi idem iulianus correxerit. Errorem
 suum & cum satis factione eundem clericum quam fuerat
 ausus ordinare reuocauerit tuae plebi contra statuta con
 cili faciens contumaciae suae separatus a nobis excipietur iudicium.
 Epigonius ep̄s dixit. Etate pater & ipsa pro motione
 antiquissimus uir laudabilis frater & colleganoster uictor.
 Uult hanc petitionem generalem omnibus effici.
UT CARTHAGINENSIS EP̄O UIDE
 uoluerit clericum liceat ordinare.

XXII

Aurelius ep̄s dixit. Sermonem meum admittite fratres.
 contigit nonnumquam ut postulentur ab ecclesiis
 quae prepositas egent. ut p̄b̄is uel ep̄is & tamen memor
 statutorum. Id sequor ut conueniam ep̄m eius atque ei
 inuicem quod eius clericus a qualibet ecclesia postuletur.
 Sed forte in hodierno non reluctati sunt. & ne quando con
 tingat ut reluctentur. Cum fuerit a me in hac causa postu
 lati quem scitis multarum ecclesiarum. & ordinandorum
 curam suscipere. Iustum est ergo ut quemlibet consacer
 dotum conueniam cum duobus e consortio nro. uel tribus
 testibus sin uero inde uotus extiterit quid censet caritas
 ur̄a faciendum. Ego enim cunctarum ecclesiarum digna
 tione d̄i. ut scitis fratres sollicitudinem suscipio.

AFRICANI.

Numidius ep̄s dixit . fuit semper haec licentia huic sedi
 ut unde uelle & de cuius nomine fuisse conuentus
 pro desiderio cuiusque ecclesiam ordinare ep̄m . Epi
 gonius ep̄s dixit . bonitas sequestrat possibilitatem .
 Minusenim presumis frater cum te bonum & clementem
 omnibus reddis . habes enim hoc in arbitrio satis est ut
 satisfiat personae unius cuiusque ep̄i . In primam tantummodo
 conuentione si autem quod licet huic sedi uindicandum
 sibi fuerit arbitratus . Necesse habes tu omnes ecclesias
 suffulcare unde tibi non potestatem damus sed tua ad
 signamus . Ut liceat uoluntati tuae & semper tenere quem
 uoles . ut prepositos plebibus uel ecclesiis constituas qui postu
 lati fuerint & unde uoles . Postumianus ep̄s dixit . ne inde
 qui unum habuerit . Numquid debet illi unus ipse p̄bit
 auferri . Aurelius ep̄s dixit . sed ip̄s unus esse potest . per
 quem dignatione diuina p̄bit multi constitui possint .
 Unus autem ep̄s difficile inuenitur constituendus . Quapropter
 sine necessarium episcopatus qui habuerit p̄bitm . Et unum
 ut dixisti frater . Habuerit & iam ipsum ad promotionem
 dare debet . Postumianus ep̄s dixit . Ergo si habet alius
 abundantes clericos . Debet mihi alia plebs subuenire . Au
 relius ep̄s dixit . sane quomodo tu ecclesiae alteris subuenis
 per suadebitur illi qui plures habet clericos . & unum tibi
 ordinandum largiatur . **UT EP̄I QUI IN DIO**
CEP̄SIBUS FUERINT ORDINATI DIOCESEM SIBI NULLAM UINDICENT .

XXIII. Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt . Au diuinus constitutus
 ut diocesim non mereantur ep̄os accipere nisi consensuerit .

sub quo fuerunt confatute. Sed in provincia nostra cum
 aliqui forte in diocesi concedente eoe po in cuius potestate
 fuerant confatute ordinati sunt epi. Etiam diocesi sibi
 sibi iudicant. hoc & corrigi caritate ut iudicio & in huius
 decetero debet. Epigonius eps dixit. singulis epi seruati. e.
 quod dicebat. ut ex massa diocesum nulla carperetur
 ut proprium epm habuisset. Nisi ipse consensum adhibuisset
 concedendi. sufficit enim si consenserit ut eadem diocesis
 permissa propriam tantum epm habeat. Cetera sibi non
 iudicent diocesis quia exempta de fasce multarum
 sola meruit honorem episcopatus suscipere. Aurelius eps

dixit. Non dabitur caritativa omniun placere eum qui in
 diocesi concedente epo qui matricem tenent solam
 Eandem retinere plebem in qua fuerit ordinatus. Qm
 igitur uniuersa arbitror fuisse tractata si omnia
 cum animo uro conuenerunt sermone uro tunc taro bo
 rate. Uniuersi epi dixerunt. Omnia nobis haec placuer
 & haec nra subscriptione firmamus & suscipserunt.
 Aurelius eps ecclesiae carthaginensis huic decreto con
 senti & prelecto suscripti. similiter & ceteri epi suscip
 serunt.

**IN HOC CONCILIO STATUTUM
 EST UT EOS SINE EORUM MATRINA NAUIGENT**

Caesario & Tatato uicc cons. vi kl julias carthagine
 placuit ut nullus episcoporum nauiget sine formata
 primatus gesta inauthenticis qui quere & inueniunt

DE CONCILIO ISTO LEGATI

ad imperatores infra scripta diriguntur episcopi

+

Post consolationem gloriosissimi imperatoris honorii augusti
 IIII. & eutheciae uic. v. kl. maias. carthagine in secre-
 tario basilice refectur. in hoc concilio legationem suscepit.
 Epigonius & iucentius epi ut profugientibus ad ecclesiam
 quocumque reatu inuoluitur. Legende gloriosissimi prin-
 cipibus mercantur ne quis eos audeat abstrahere. In hoc
 concilio legatio destinatur ad romam & mediolanen-
 sem epon. De par uulis qui apud hereticos baptizati sunt
 & ad imperatorem. **DE IDORUM RELI-**
 quis auferendis & de aliis rebus quam plurimis.

+

Post consolationem. ft. salicomis. uic. xvij. kl. iulias. cartha-
 gine in secretario basilice refectur. Cum aurelius epi
 suis con fecisset. adstantibus. Diacomibus. aurelius epi dixit.
 Ecclesiarum dñi per africa. confectarum necessitas est
 mecum optime nouit caritas ura scilicet frs. & quomam
 praesentia dñi ut ex aliqua parte scietur ura esse & congre-
 gata praesentia uidetur mihi ut has easdem necessitates
 quas pro sollicitudine nra indagare potuimus in medium
 proferamus. Quas cum adprobauerint ura sinceritas
 sit consequens eligendum esse unum annorum numero
 consacer dotem. Qui auxiliante dño orationibus uestris.
 & has ipsas necessitates suscipere possit. & nauiter per-
 agendas implere pereturus ad transmarinas itali aeparces.
 uttam suis fratribus & consacer dotibus nris. uenerabili sco
 fratri anastasio sacendoti mediolanensis ecclesiae. Necessi-
 tatem ipsam ad dolorem atque inopiam nram ualeat
 intinere. Ex his enim sedibus hoc fuerat prohibitum.

quod noverimus communi periculo. Providendum maxime
 quia tanta indigentia clericorum est. multaeque ecclesie
 ita deserte sint. ut ne unum quidem diaconum uel in litterarum
 habere reperiantur. Nam de ceteris superioribus gradibus
 & officis tacendum arbitror. Quia aut dixi. si ministerium dia
 conu facile non inuenitur. multo magis superiorum honorum
 inueniri posse. certissimum est. Et cotidianos plures diuersarum
 poene emortuarum plebium. Jam non sustineamus quibus
 nisi fuerit aliquando subuertum grauis nos & inexcausabilis
 innumerabilium animarum periclitum causa apud deum
 mansura est. **UT PARUULI APUD**
 donatistas baptizati in catholica clericali ordinentur.

XXI **III** Unde quoniam superiori concilio statutum esse mecum recognos
 cit. unanimitas uera. ut hi qui apud donatistas paruuli bap
 tizati sunt. Nondum scire ualentes erroris eorum interitum.
 & postea quam ad aetatem rationis capacem peruenierunt.
 Agnita ueritate falsitatem eorum abhorrentes ad ecclesiam di
 catholicam per uniuersum mundum diffusam ordine
 antiquo permansus in positionem receptasunt. Debere talibus
 suscipiendum munus clericatus non impedire nomen erroris.
 Cum ueram ecclesiam illorum putauerint ad fidem acce
 dendo & ubi christo crediderint & trinitatis sacramenta per
 ciperint. que omnia uera & sancta atque diuina esse certissimum
 est. & in his omnem anime spem constitutam. Quamquam
 & hereticorum presumpta audacia ueritatis nomen in
 palliata haec tradere audeat. Quae quoniam simpliciora
 sunt ut premonet beatus apostolus dicendo. unus deo

una fides unum baptisma. & iterari non liceat quod
 semel darioportæ. Anathemato nomine erroris recipi-
 antur per manus impositionem. In unam ecclesiam colubam
 ut dictum est. & in matrem omnium xpianorum ubi
 omnia illa sacramenta salubriter & eterna & vitaliter
 accipiuntur. Quae per seuerantibus in heresi magnam
 damnationis poena conquirunt. Ut quod eis in ueritate ad
 ænam uitam consequendum esse luminosius hoc in errore sit
 tenebrosius atque damnosius. Quod fugientes nonnulli
 & matris ecclesiae catholice ubera cognoscentes. Quia
 omnia sc̄a mysteria amore ueritatis crediderunt atque
 per ceperunt. Quibus sacramentorum rebus cum uitae
 bonae pro uitae acceperit sine dubio ad officium clericatus
 tales esse adplicandos. & maxime in tanta rerum necessi-
 tate nullus est qui non concedat. Quamquam nonnulli
 eiusdem sectae clerici cum plebibus atque honoribus suis
 ad nos transire desiderent. Quam ore honoris aut per
 suadentia uitam aut retinent ad salutem. sed hoc maiori
 fratrum supradictorum considerationi dimitendum
 censeo. Ut prudentioris suo concilio nr̄e suggestioni ser-
 monem cum per penderint. Quid de hac rem eis placeat
 nos informare dignentur. Tantum de his qui infantes
 in baptizati sunt. Saet agamus ut nr̄e si placeat in hisdem
 ordinandis consentiant uoluntati. Omnia ergo quae
 superius comprehendimus apud sc̄os ep̄os agenda esse
 mecum honorabilis fraternitas ur̄a perpendit.

DE RELIQUIS IDOLORUM

XXV I uel templis ad imperatoribus abolendis.
 In tant & iam alie necessitates are legiosis imperatoribus
 postulande. ut reliquias idolorum per omnem africam
 iubeant poenitentis amputari. Nam plerisque in locis mari
 timis atque possessionibus diuersis adhuc erroris ista usini
 quitas uiget. ut precipiantur & ipsas deleri & templacorum
 quae in agris uel locis abditas constituta nullo ornamento
 sunt. Iubeantur omnimodo. destrui. **UT CLERICI**
 de iudicis sui cognitione non cogant in publico dicere testimonium.

XXVI Petendum & iam ut statuere dignentur. ut si forte in ecclesia
 quamlibet causam. Iure apostolico ecclesis imposito agere
 uoluerint. & fortasse decisio clericorum unipara displi
 cuerit. Non liceat clericum in iudicium ad testimonium
 deuocari eum qui cognitor uel presens fuit. Ut nulla ad tes
 tmonium dicendum ecclesiastica cuiuslibet persona
 pulsetur. **DE PAGANORUM CONUIUIS AUFERENDIS.**

XXVII Illud & iam pcedum ut quoniam contra precepta diuina conuiuia
 multis in locis exercentur! quibus ordine generali adora
 tata sunt. Ita ut nunc a paganis xpiani ad huc celebra
 cogantur. Ex qua re temporibus xpianorum imperatoru
 persecutio altera fieri occulte uideatur. Uetari talia
 iubeant. & de ciuitatibus & de possessionibus inpositam
 poenam prohiberi. maxime cum & iam natalibus
 beatissimorum martyrum per nonnullas ciuitates.
 & in ipsis locis sacris talia committere non reformident.
 Quibus diebus & iam quod pudoris est dicere saltationes
 sceleratissimas per uicos atque plateas exercent.

AFRICANI

ut matronalis honor & numerabilium feminarum pudor.

Deuote uenientium ad sacratissimum diem iniuriis lasci
uienibus appetatur. ut & iam ipsius scē relegionis paene
fugiatur accessus. **DE SPECTACULIS**

ut die dominico uel ceteris scōrum festiuitatibus minime celebretur.

XXVIII. Nec non & illud petendum ut spectacula theatrorum ceterorumq;
ludorum. Die dominica uel ceteris relegionis xpiane diebus
caeleberimis amoueantur maxime quia scē paschae
octabarum die populi ad eum magis quam ad ecclesiam
conueniunt. Deberi transferri deuotionis eorum dies
si quando occurrerint nec oportere & iam quemquam xpianoru
cogi ad haec spectacula maxime quia in his exercendis
qua contra precepta di sunt. nulla per se rationis necessitas.
a quo quam adhibenda est. Sed uti oportet hominem libera
uoluntate subsistat sibi diuinitatis concessa. Corporatoru
enim maxime periculum considerandum est. qui contra
precepta di magno terrore coguntur ad spectacula con
uenire. **DE CLERICIS DAMNATIS**

XXVIII. Et illud petendum ut statuere dignetur ut si quis cuiuslibet
honoris clericus iudicio episcoporum quocumque crimine
fuerit damnatus non liceat eum siue ab ecclesiis quibus
presuit siue a quolibet homine defensari. Interposita poena
damni pecuniae atque honoris quonec etatem nec sexum
excusandum esse precipiant. **DE HISTRIONIBUS
XPIANIS FACTIS.**

XXX. Et de his & iam petendum ut si quis ex qualibet ludicra arte
ad xpianitatis gratiam uenire uoluerit ac liber ab illa

macula permanere. Nonne um liceat a quoquam iterum
 ad eadem exercenda reduci uel cogi. **DE MANU**
 missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore postendum.

XXX **D**emanumissionibus sane in ecclesia dicendis. si idem contacer-
 dotes per Italiam facere reperiuntur. nrae & iam erit fiducia eius
 torum ordinem sequi. Data plane licentia missi legato utque
 cumque digna fide. pro statu ecclesiae & salutem animarum
 agere potuerit. nos laudabiliter in conspectu dñi accepturos.
 Quae omnia scitaturae placente edicite. ut & meam suggesta
 onem ratam esse uobis aduertant. & nram omnium consen
 sionem sinceritas eorum libenter accipiat. Ab uniuersis episc
 dictum est omnibus placet haecque inuncta sunt per
 agenda & prudenter atque scitate enarrate. **DE EQUI**
II O DAMNATIO EPO

XXX **A**urelius episcopus dixit. Equitai & iam olim merito suo episcopali
 sententiam damnata non arbitror. preter eundam
 esse legationis causam ut si forte eum in illis partibus repper
 rent. si eadem fratri nro cure pro ecclesiae statu quod
 oportuerit uel uel uel licuerit aduersus eum peragere ab
 uniuersis episcopi dictum est multum placet. & ista persecutio
 maxime cum olim damnatus est. Equitai & eius impudens
 inquietudo. & pro statu & salutem ecclesiae magisque ubiq;
 reppellenda. & suscripserunt. aurelius episcopus ecclesia cartha
 giniensis huic decreto consensit & per lecto suscripti. similiter
 & ceteri episcopi suscripserunt. **IN OCCONCILIO**
 leguntur litterae anastasi romani.

Pontificis de donatistas catholicos episcopi admonentes.

Vincentio & flabito . uicc. consr. id febr. carthagine
 in secretario basilice resitate . Cum in concilio congregati
 in ecclesia carthaginiensi confedissemus . & africanis omnibus
 prouincis epi . Id est aurelius eiusdem sedis ep̄ cum collegiis
 quos eorum suscriptio manifestat . Recitata sepius tot beatissimis fr̄
 & consacer dotē nr̄i anastasi ecclesie romane ep̄i . Quibus nos
 paterne & fraterne caritatis sollicitudine ac sinceritate ad
 hortatus est . ut de & hereticorum donatistarum insidiis
 & in prouinciatibus . quibus africanam ecclesiam catholicam gra
 uiter uexant . nullomodo dissimulemus . Gratias agimus
 dn̄o nr̄o quod illi optimo & sc̄o antesti suo tam piam curam
 pro membris xpi quamuis induerit itate terrarum . sed in una
 compage corporis confatutis inspirare dignatus est . **HIC U**
DONATISTAS LENIUS AGATUR

XXX
 III.

Deinde per tractatus & consideratus omnibus quae utilitati ecclesie
 conuenire uidebantur . ad uente atque admonente sp̄u di
 elegimus commemoratis hominibus quamuis de dominici cor
 poris unitate . In quia & ad dissensiones precisit leniter & pacifice
 agere . ut quantum in nobis est omnibus qui eorum communione
 & societate in re tractisunt . Per uniuersas prouincias africanas
 poenitentis innotescant quam miserabili errore deunctisunt .
 Ne forte sicut dicit apostolus nobis in mansuetudine corripien
 tibus diuersa sentientes . Quod illi di poenitentiam ad cognoscendā
 ueritatem . & resipiscant de diaboli laqueis capti uati ab ipso
 in ipsius uoluntate . **DE LITTERIS MISSIENDIS**
 iudicibus ut ea quae inter donatistas & maximianistas acta
 sunt innotescant .

XXX
III
Itaque placuit ut ex concilio nro littere darentur auiditer
africanos a quibus hoc peti congruum uideretur. ut in hoc
adiuuent communionem matrem ecclesiam catholicam
in quo episcopalis auctoritas contemni in ciuitatibus potest.
Id est ut iudicaria potestate atque diligentia ex fide xpiana.
Quid getum sit in omnibus locis in quibus maximanistae
basilicas optauerunt qui ab eis scismas fecerunt inquirant
& getas publicas propter firmam noticiam omnibus necessa
riam faciant inherere. **UT CLERICI**
donatistarum in ecclesia catholica suscipiantur in clero.

XXX
V
Deinde placuit ut littere mittantur ad fratres & coepiscopos
nosros & maxime ad sedem apostolicam in qua praeside & memo
ratus uenerabilis frater & collega noster anastasius. quo
nouerit habere africanam magnam necessitatem propter ecclesie
pacem & unitatem. Ut & ipsis donatistas quicumque clerici
correctio consilio ad catholicam unitatem transire
uoluerint. secundum unius cuiusque epi catholici uoluntatem
atque consilium qui in eodem loco gubernat ecclesiam.
si hoc paci xpiane prodesse uisum fuerit in suis honoribus
suscipiantur. sicut prioribus eiusdem diuisionibus temporibus
factum esse manifestum est. Quod multarum & pene
omnium africanarum ecclesiarum quibus talis error
exortus est exemplatae sunt. Non ut consilium quod in
transmarinis partibus de hac re factum est. dissoluatur.
sed ut illud maneat circa eos qui sic transire ad catholicam
uolunt ut nulla per eos unitatis compensatio procuretur.
per quos autem uel omnimodo per fici uel adiuuari manifestas

fraternarum animarum lucris catholica unitas in locis
 quibus degunt uisa fuerit non eis obstat quod contra honores
 eorum quamuis salus nulli interclusa sit intransmarino
 concilio statutum est. id est ut ordinati in parte donati si ad
 catholicam correcti transire uoluerint non suscipiantur
 in honoribus suis secundum transmarinum sed exceptis
 his per quos catholice unitati consulatur **UT LEGATIO**
 ad donatistas componende pacis gratia dirigantur.

Deinde placuit ut his per acti legati & iam predicande
 pacis atque unitatis sine qua salus christiana non potest
 obtineri numero nostro ad ipsorum donatistorum. siue
 quos habent episcopi siue ad plebes mittantur. per quos omnibus
 innoticiam perferatur quam nihil habeant quod aduersus
 ecclesiam catholicam iuste possint dicere. maxime ut
 manifestum fiat omnibus per gesta. & iam municipalia
 propter documentorum firmitatem. quod ipsis de maxi-
 mianis schismaticis suis egerint. ubi eis diuinitur demon-
 stratur si ad tendere uellent. tam inique. Tunc illos
 ab ecclesiae unitate percisos quam inique nunc clamant
 a se maximianistas schisma fecisse. Ex quorum tamen
 numero quos iam plenarius concilii auctoritate dam-
 nauerant. In suis honoribus denuo reciperunt baptismum.
 Quem damnati & exclusi dederant acceptauerant. ut
 uideant quam stulto corde resistant paci ecclesiae toto
 orbe diffuse. cum ista faciant pro parte donati neque
 se istorum quos ita reciperunt communione propter
 intuitum pacis contaminari dicant & nos contemnant.

XXX
 VI.

+

Id est ecclesiam catholicam & iam in extremis terrarum
per partibus constitutam per eorum communionem
inquinatam. Quotumc accusantes conuincere nequiverunt.

QUI CLERICI ab uxoribus debeant abstinere.

XXXVII **P**reterea cum de quorundam clericorum. quamuis
erga uxores proprias incontinentia referetur. Placuit
epos & prbos & diaconos secundum propria statuta.
& iam ab uxoribus continere quod misfecerint ab ecclesia facio
remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
sed secundum unius cuiusque ecclesie consuetudinem
obseruare debere.

**DE HIS QUI PLEBES
PROPRIAS DERELINQUUNT.**

XXXVIII **R**ursum placuit ut nemini sit licentia facultas relicta
principalia cathedra ad aliquam ecclesiam in dio
ecesim constitutam se conferre. uel in re propria diutius
quam oportet constitutum curam uel frequentationem
proprie cathedre. negligere.

DE INFANTIBUS

baptizandis quoties dubitatur utrum fuerint baptizati.

XXXVIII **I**tem placuit de infantibus quoties non inueniuntur cer
tissimi testes qui eos baptizatos esse sine dubitatione tes
tentur. Neque ipsi sunt per etatem detraditis sibi sacra
mentis idonei. Respondere atque ullo scrupulo eos esse
baptizandos. ne ista trepidatio eos faciat sacramentoru
purgatione priuari. hinc enim legatum aurorum
fr̄ nri consuluerunt. quia multos tales ab barbaris

**DIEM PASCHAE
DIEM CONCLINCIANDUM.**

XL

Templacuit ut dies uenerabiles pasche formatarum
 suscriptione omnibus intamemur. Dies uero concilii
 idem seruetur. Quinypponiensi concilio confutatus est.
 id. e. x. kl septemb. & scribendum ad singularum quaruq;
 prouinciarum primates. ut quando apud se concilium
 congregant istam diem non impediant. **NGINTER**

XLI

uentor. ep̄i cathedram ubi uenter uentor est sedeat
 tam confutatum est ut nulli inter cessor licitum sit
 cathedra cui uenter cessor datus est. Quibus libet populoru
 studis uel seditionibus retinere seddare opera ut intra
 annum eisdem ep̄m prouideat. Quod sineglexerit annum
 exempto. inter uentor alius tribuatur. **DE DEFEN**
 soribus ecclesiarum ab imperatore postendis.

XLII

Ab imperatoribus uniuersis uisum est postulandum
 propter afflictionem pauperum quorum molestas
 sine intermissione fatigatur ecclesia ut defensores eis
 aduersus impotentias diuitum cum episcoporum prou
 sione. delegentur. **DE EPIS** qui ad concilium non occurrunt.

XLIII

Itemplacuit ut quotiescumque concilium congregandum
 est ep̄i. qui neque etate neque egritudine neque
 aliqua grauiore necessitate impediuntur competent
 occurrant. & primatibus suarum quarumque prouin
 ciarum intametur. Unde uniuersis ep̄is. ut. ii. uel. iii.
 tur me fiant. Ac de singulis turmis uicissim quot
 quot electi fuerint ad diem concilii instanter
 occurrant. Quod si non oportuerint occurrere excu
 sationes suas intractoria suscribant. uel si post aduentum

f

tractorie aliquę necessitate repente forsitan
orte fuerint inirationem impedimentisui apud suum
primatem reddiderint. ecclesie sue communionem
debere esse contentos. **DE GRES CONIO**

XLIII. **D**etresconio uilla regensi hoc omnibus uisum est
ut hinc quoque primatu numidie intametur. quo
cognoscat memoratum tresconium. scriptis suis con
ueniendum esse ut proximo uniuersali africano conet.
sua presentiam non differat exhibere. quod si uenire
contempserit in se cognoscat sententiam promulgandam.

**DE ECCLESIA MYPONENSIS
DIACRETORUM.**

XLV. **R**ursum placuit quoniam ypponiensium diacretorum ecclesie
ibi ab his defuit non est diutius negligenda.
& ecclesie ibi: retinentur qui equitum facinerosam
communionem declinauerunt. missis ex presentis con
cilio episcopi regino alypio augufano materno theasio.
euodio. placiano. urbano. ualerio. ambuio. fortunato.
quod uuldeo honorio. ianuario. apto. honorato.
ampelio. uictoriano. euangelo. & rogatiano. conuentis.
& correctis his qui culpabili pertinacia fugam eiusdem
equitum expectandam putabant. Cum omnium uoto
eis episcopus ordinetur. si autem illi pacem considerare
noluerint. non impediant. in eligendo ad ordinandum.
preposito utilitatem. Tanto tempore ecclesie defuit.

**DE CLERICIS QUI INTRA
ANNUM CAUSAM SUAM**

ACEREN PROCURARINT

XL
VI.

Rursum constitutum est. ut quoties clericos conuictos & confessis in aliquo crimine uel propter eorum quorum ueretur paritatur. uel propter ecclesiae obprobrium aut insolentem insultationem hereticorum atque gentilium si forte cause sue ad esse uoluerint. & innocentiam suam adferere intra annum excommunicationis hoc faciant. si uero intra annum causam suam purgare contempserint nulla eorum uox postea penitus audiatur. **UT DE ALIENO MONASTRIO** susceptos nec prepositis monasterii nec clericos liceat ordinare.

XLVII

Item placuit ut si quis de alterius monasterio repositum uel ad clericatum promouere uoluerit uel in suo monasterio maiorem monasterii constituerit. episcopus qui hoc fecerit a ceterorum communione contentus sit. & ille neque clericus neque prepositus perseueret.

DE EPISCOPIS QUI HERETICOS

uel paganos heredes instituant.

XLVIII

Item constitutum est. si quis episcopus heredes extraneos a consanguinitate sua uel hereticos & iam consanguineos aut paganos ecclesiae pretulerit. salutem post mortem anathema ei dicatur atque eius nomen inter diuinitates nullo modo recitetur. Nec excusari possit si in testamento defecerit quia utique debuit factus episcopus rei sue ordinationem congruam sue professioni nequaquam differre.

DE MANU MISSIONIBUS

XL VIII **I**tem placuit ut de manuum missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore petatur. **DE FALSIS** memoris martyrum.

L **I**tem placuit ut altaria que passim per agros & per vias tamquam memorie martyrum constituuntur in quibus nullum corpus aut reliquie martyrum condite probantur ab epis qui locis eisdem presunt. si fieri potest evertantur. si autem hoc per tumultus populares non sintur. plebes tamen ammoneantur ne illa loca frequentent. ut qui recte sapiunt nulla ibi super fitione deum citentur. & omnino nulla memoria martyrum probabiliter acceptetur. Nisi ubi corpus aut aliquae reliquie sunt. Aut origo alicuius habitationis uel possessionis uel passionis fidelissima origine traditur. Namque per omnia & per manes quasi reuelationes quorum libet & hominum ubicumque constituuntur altaria omnimodo reprobentur. **DE IDO**

LORU reliquiis extirpandis.

Lj. **I**tem placuit ab imperatoribus gloriosissimis peti ut reliquie idolatrie non solum in simulacris sed in quibuscumque locis uellucis uel arboribus omnimodo deleantur.

UT AB EPIS COPO CARIBAGI nensi cum opus fuerit omnium episcoporum nomine dicantur & scribantur epistolae.

Lij **V**tique littere dictande in concilio placuerunt. uenerandus episcopus qui huic sedi praesidet & omnium nomine dictare & subscribere dignetur. In quibus etiam ad episcopos legatos qui per prouincias africanas in causa

A F R I C A N I

donatistarum mittendisum. placuit litteras dari tenore
 mandati continentis quem non egrediantur. & suscrip
 serunt aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis huic decreto
 consensit & prelecto suscripti. similiter. & ceteri episcopi
 suscripserunt. **IN HOC CONCILIO**
 praeterita decetera firmantur.

† **G**lorio sissimis imperatoribus arcadio & honorio augustis.
 v. con. ff. vj. kl̄ septemb. In ciuitate mile utana
 in secretario basilice. Cum aurelius ep̄s ecclesiae car
 thaginensis in concilio uniuersali consedisset. & ad
 stantibus diaconibus aurelius ep̄s dixit. Qm̄ ecclesiae
 sc̄e unum ē. corpus omnium que membrorum caput est.
 Unum factus ē. uolente dō ad nr̄am infirmitatem iuuante.
 ut ad hanc ecclesiam ueniremur dilectionis & fraternitatis
 gratia mutati unde queso caritatem ur̄am quia ita
 credendum ē. cunctis ut consensus omnium ur̄m mani
 festetur concordare cum placitis decretorum. Quae iam
 dudum uel ypponiensi synodo firmata sunt uel postmodū
 meliore concilio apud carthaginem definitam. nunc
 quoque nobis ex ordine recitentur. Tunc demum frater
 nitatis ur̄ae concordia luce clarior apparebit. si haec
 quae a nobis superius conciliis legaliter definita
 noscuntur. Non solum consensu ur̄o his actis uerum
 & suscriptionibus manifestetis. sancti pappus episcopus.
 primae sedis numidiae suam manu confirmauerunt suscri
 bendo. & iam nobis placere posse & nr̄e suscriptione
 firmamus. Nicetius ep̄s primae sedis mauritaniae siufensis

quaere citata sunt decreta qm ratione non carent & sunt
adprobata. Cunctis & iam & meae paruitati haec placent
quae quidem propria suscriptione firmabo. De episcoporum
ordine ut qui posteriori ordinati sunt prioribus. **SEON**
AUDENIANI & FERRE

LIII Valeriani anus ep̄s dixit. si per mitti bonum patientiae ue
prosequor. ea quaep̄terito tempore in ecclesia carthagi
nensi gestasunt. & suscriptionibus fratrum firmata claruer.
& iam nos hoc seruaturus esse. ecclesiae tam disciplinam.
Ita ut nullus fratrum prioribus suis se aliquando audere &
anteponere. sed officii caritatis id semper exhibitum est
prioribus. Quod ab in se quentibus gratanter semper acci
peretur. hunc ordinem iubeat sc̄itasura melius ueteri
inter lucationibus roborare. Aurelius ep̄s dixit. Non de
cuerat quidem ut haec repeteremus. Nisi forte existerent
inconsiderate mentes. Quorundam quae ad haec statu
enda nos acuerunt sensor. sed communis haec causa. e.
quam insinuauit frater & confacerdos noster. ut unus
quisque nostrum ordinem sibi decretum ad cognoscat.
& posteriores anterioribus deferant nec eis inconsultos
aliquid agere presumant. Quod dico prout captus
animi mei retineat & eos qui putauerint spreto maioribus
aliquid presumendum competenter esse ab omni concilio
cohercendos. scippus ep̄s prime sedis numidie dixit.
Audiuit omnium fratrum presentia prosecutionem
fratris & confacerdoti nri aurelii quid ad haec respondens
Datianus ep̄s dixit. quae maiorum decreuit sententia

AFRICANI

nr̄a ad sensui mancipabuntur. ut quae preteritorum conciliorum gestas tenentur carthaginiensis ecclesiae nr̄ae ad sensione plene apud omnes firma teneantur. Uniuersi ep̄i dixerunt. hocordo & apatribus & maioribus seruatur est & a nobis dō propitio seruabitur. saluo & iam iure primatus numidiae & mauritaniae.

DE ARCHIBO ET MATRICULA NUMIDIE.

Deinde placuit omnibus ep̄is quia hoc concilio suscripser̄ ut matricula & archibus numidie & apud primam sedem sit & in metropoli id est constantia.

DE QUOD UULDEO EPISCOPO

LIII. **D**e quod uuldeo etiam centuriensi qm̄ ad uer̄ sarius ipsius cum se petisset & introduci ad concilium nostrum. Interrogatus utrum cum eo uelle & apud episcopos experiri. p̄rimo pro miserat & alia die respondit. hoc sibi non placere atque discessit. Placuit omnibus ep̄is ut nullus eidem quod uuldeo communicet. Donec causa eius qualem potuerit terminum sumat nam adime i episcopatum antequam cause eius exitus appareret & nullo xp̄iano uideri iure potuisset.

LV. **D**e maximo autem bigaiensi & ad eum & ad ipsam plebem placuit de concilio litteras dari. ut & ipse ab episcopatu discedat & illi sibi alium requirant. **UT EPISCOPI** quior dimantur ab ordinationibus suis epistolas accipiant quidiem & consulem preferant.

LVI. **D**einde placuit ut quicumque deinceps ordinantur per prouincias africanas litteras accipiant ab ordinatorib;

fuis manu eorum conscriptas. Continenter consulem
& diem ut nulla altercatio de posteribus uel anterioribus
oriatur. **DE HIS QUI SEMEL**

LXXI. **I**n ecclesia legerint ab aliis non posse promoueri.
templacuit ut quicumque in ecclesia uel semel legerit
ab alia ecclesia ad clericatum non teneatur. & suscripserit.
Aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis. huic decreto consensi
& pre lecto suscripti. Similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.
IN HOC CONCILIO QUI D
egerint ep̄i qui ad transmarina legata directis inuamatur.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto. & rumdrino.
uic. cons. viii. kl. septemb. carthagine in basilica secunde.
Cum aurelius ep̄s in uersali concilio consedis & ad stan-
tibus diaconibus. Aurelius ep̄s dixit. Exigente ratione
fraternitas ur̄a a me a tenuitate ad hoc concilium congre-
gata est. Jam dudum enim sicut ur̄a sc̄tas recordatur
habito concilio. De stanabimus fr̄nros ad transmarina
legatos. Quos oportuit in coetu sc̄taturae per functa
elegationis cursu narrare. & licet externo de hac re
confidentibus nobis praeter gesta ecclesiastica diligentius
qua egerint tractaremur. hodie tamen oportet
tractatum externi diei actus ecclesiasticis confirmari.

DE EPISCOPIS PROVIN

tiarum africae qui non ad fuer̄ presena conct.

Ordo itaque rerum deposcit ut primitus de fratribus
nr̄is & sacerdotibus qui ad hoc concilium uel de bytatio
uel certe de mauritania conuenerunt. Quaeramus

quemadmodum huic concilio decreuerint inter esse
 & offerentibus philo logio testa . uenustiano & feliciano
 epis prouinciae byzacine legationis litteras & recitatis.
 Offerentibus & iamluciano & siluano legatis prouintiae
 mauritaniae sitafensis legationis litteras & recitatis. Au
 relius ep̄s dixit horum scriptorum textus sociabitur gestis.

DE EPIS BYZACENIS

Numidius ep̄s dixit . anim aduertimus fr̄i & co ep̄s nr̄os
 byzacene prouinciae & mauritanie sitafensis ad con
 cilium defuisse legatos . nunc queramus utrum legati
 numidiae aduenerint uel certe prouincie tripolitane
 uel mauritanie caesariensis.

DE EPIS MAURI TANIAE SITAFENSIS

Lucianus & siluanus ep̄i legatos prouincie . mauritanie
 sitafensis dixerunt . Seroad caesariensis fr̄i nr̄o tracta
 toria uenit . Nam iam & illi uenirent tamen necesse est
 ueniant . & confidimus de animis illorum quia siquid in hoc
 concilio gestum fuerit . & ipsi sine dubio suos consensus
 adhibebunt.

DE EPIS NUMIDIIS

Alapius ep̄s ecclesiae tagastensis dixit . Nos quidem
 de numidia uenimus . ego & sc̄i fratres augustinus
 & possidius sed de numidia legati mita non potuit .
 Quod ad huc tumultu tironum ep̄i propriis necessitatibus
 in ciuitatibus suis aut impedita aut occupata sunt . Nam & iam
 tractatoriam sc̄i tatiastulae cum ad sc̄m senem sanctippum
 de ferrem in p̄senti tractatu . hoc uisum fuerat ut con
 cilium indiceretur . Quod instructa legatio posse &

ad hoc concilium defunari. sed cum eum posteribus
litteris ammonerem. De impedimento tironum ut su-
perius dixi rescriptis propriis excusauit.

DE EPIS TRIPOLIITANIS.

De tripolitaniis uero fratribus nris hoc potui condiscere quod
dubitatum fratrem nrm defunauerunt legatum sed quia
non potuit occurrere. hoc ad se uerauerunt quidam filii
nri. uenientes de supradicta prouincia quod memoratus
naui se commiserit. Et credendum est accidisse non
nullam de tempestatibus moram quaere tardare
eius aduentum. Tamen etiam circa ipsos sicariata uise
plac& haec forma seruabitur. & ut placita ad eosdem
conclui transmittantur ab uniuersis epis dictum est.
Haec quaestatur scitastua omnibus plac&.

LVIII. Aurelius. DE CONUENIENDIS DONATISTIS

Aepi dixit. Quod in tractatum uenit caritatis urae.
Puto hoc ecclesia facis gestis esse firmandum. Professio
ura omnium hoc de prom sit debere unumquem quem nrm
in ciuitate sua per se conuenire donatistarum ppositos.
Aut adiungere sibi uicinum collegam. Ut pariter eos
in singulis quibusque ciuitatibus uel locis per magis-
tratus uel seniores locorum conueniant. hoc si omnib:
plac& edicatur ab uniuersis epis dictum est omnib:
plac&. Et omni hoc suscriptionem nram firmabimus.
Petimus & iam ut epistolis ad iudices de concilio mit-
tendis pro omnibus subscribat scitastua. Aurelius ep̄s dixit.

Si uideatur caritati urae forma conuentionis eorum
recitetur. ut hunc tenorem profecutionis omnes si pla-
cuerit teneamus. Ab uniuersis ep̄is dictum ē. recitetur.
letus notarius recitauit forma conuentionis.

L
VIII **I** **DONATISTARUM.**
Ille ep̄s ecclesiae illius dixit. Quid de auctoritate illius
amplissime sedis impetrauimus. Petimus caritatem uram
recitare gestas in nece atque in affectum deduci iubeatis.
Recitata autem iussione atque actis in nece adiciant. Ille
ep̄s ecclesiae illius dixit. Quid ergo nobis ad concilio
ecclesiae catholice mandatum sit ad donatistas per
uram grauitatem perferendum audire & actis inserere
& ad eos perferre dignamini. Eorumque responsionem
rursus apud acturam nobis insinuare. Conuenimus uos
ex concilio catholica auctoritate. nisi fide uestra
correctione gaudere cupientes. Considerantes dñi cari-
tatem. Quid dixit beati pacifici qm̄ ipsi filii uocabuntur.
& admonuit per prophetam & iam his quid dicunt se fr̄s
nr̄os esse. Dicerent nos debere fr̄nr̄i estis. Hanc ergo paci-
ficam ex caritate uenientem communionem nr̄am
contemnere non debetis. Ut si quid ueritati habere uos
arbitramini non dubitatis adferere. Id est ut congre-
gato ur̄o concilio. Deligatis ex uobis quibus causam
adferationis urae committatis. ut & nos possimus hoc facere
ut & iam de nr̄o concilio deligantur. Quicum eis quod
diligentis confutato loco & tempore quicquid quaesieris

est. Quod ur̄a anobis separatae communionem. cum
pacem discutiant. Et tandem aliquando adiuuante
dn̄o n̄o finem ueter nosus error accipiat. Ne propter
animositatem hominum infirmę anime. Et ignari
populi sacrilega dissensione dispereant. Si enim hoc
fraternę acciperetis ueritas facile delucescat. Si autem
hoc facere nolueris differentiae ur̄ae facere innotescat.
Cumque recitata esset ab uniuersis ep̄is dictum est.

satis placet hoc fiat. & suscripserunt. Aurelius episcopus
ecclesie carthaginensis. Huic decreto consensi & pre
lecto suscripsi. similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.
HÆC SYNODUS ADUERSUS
donatistas legationem ad principes dirigit.

Gloriosissimo imperatore honorio aug. vi. cons. xvi.
Kl uul carthagine in basilica regionis secunde. In hoc
concilio legationem susceperunt. Theasius. & euodius
contra donatistas in quo concilio insertum est. Communi
torium quod ita se continet. **QUALE CŌMO**
NITORIUM ACCEPERUNT LEGATI CONTRA DONATISTAS.

Lx. **C**ommonitorium fratribus theasio. & euodio legatis ex carthagi
nensi concilio ad gloriosissimos relegendissimos que principes.
missis cum dn̄o auxilio pussimos imperatores adierint.
eis insinuent. Quem admodum plena fiducia secundum
superis am concilium donatistarum praepositis actis munici
palibus sunt conuenta. ut si confiderint de assertionibus
suis electis ex suo numero aliquibus idoneis nobiscum.

pacifice conferunt. & mansuetudine xpiana siquid ueri-
 tatis tenerent non ambigerent demonstrare. Quoniam
 sinceritas catholice que iam pridem superioribus temporibus
 claruit. Nunc quoque per impericiam uel pertinaciam
 resistentibus innotescere. Sed quia differentia premebantur
 nihil poene ausi sunt respondere. unde quia impletum est
 erga eos episcopale ac pacificum officium. Et illi qui ueri-
 tati respondere nequiuerunt ad immanes uiolentias sunt
 conuersi. Ita ut multos episcopos multosque clericos aut delatos
 taceamus infidus oppresserint. Ecclesias & iam aliquas
 inuasserint aliquas inuadere. per temptauerint ipsorum
 iam clementiae est consulere aut ecclesia catholica
 que eos re legio utero genuit. & fidei firmitate nutriuit
 eorum & iam protectione muniatur. Nec emerari homines
 religiosi temporibus infirmos populos terrendos preua-
 leant. Quoniam secundo deprauare non possunt. Nota est
 enim & sepe legibus condatat ac circum cellio numqua
 furunt detestabiles manus. Quae & iam ipsorum re legio
 sissimorum supra principium frequentibus sanctonibus
 condemnata est. Aduersus quorum furorem possimus
 non insolita nec abs scripturis aliena impetrare presidia.
 Quando apostolus paulus sicut in apostolorum actibus
 fidelibus notum est factiosorum conspirationem mili-
 tati & iam submouit auxilio sed nos illud poscimus ut
 catholicas ecclesiarum ordinum per ciuitates singulas & ui-
 norum quorumque possessorum per diuersa loca sine ulla

dissimulatione tunc prebeatur. Simul & iam
petendum ut illam legem que a re legiose memoris eorum
patre theodosio de auri libris decem in ordinatores uel ordi-
natos hereticos seu & iam in possessores ubi eorum congregatio
deprehenditur promulgata est. Itademeceps confirmari
percipiant ut in eos ualeat contra quos propter eorum in-
fidias catholici prouocatio contestationem deposuerint.
Ut hoc saltem terrore absismatico uel heretico prauitate
deficiant. Qui consideratione eterni supplicii emendari
corrigique dissimulant. Petendum & iam ut lex que a here-
ticis uel ex ordinationibus uel ex testamentis aliquid capi-
endi aut relinquendi denegat facultatem. Ab eorum quoque
pietate accensus repetatur. Ut eis relinquendi uel sumendi
ius adimat qui per tanquam furore cecati. In donatistarum
errore perseverare uoluerint. Ceterum illis qui con-
sideratione unitatis & pacis se corrigere uoluerint absque inter-
dictis huius legis capiende hereditatis aditus pateat. Si
adhuc in errore heretico constitutus aliquid ante donationis
uel hereditatis obuenit. His sane exceptis qui lite pulsati
putauerint ad catholica transeundum. Quia de talibus
credibile est non metu caelestis iudicii potius quam terreni
commodi auiditate unitatem catholicam preoptasse.
Ad haec autem omnia presidio opus est potestatum suarum
quarumque prouinciarum. Sane prouinciarum ecclesie.
Quicquid intellexerint prodesse agendi & imperandi
liberam decernimus legationem. Illud preterea

cunctis nobis placuit ut littere de coetunro ad gloriosis-
simos imperatores & eminentissimas potestates dirigantur.
Quibus instruantur nro omnium consensum ad beatissimu
comitatum legatorum a nobis esse directorum. Sed quia isdem
litteris ab omnibus subscribi tardissimum est. Nisi sin-
gularum subscriptionibus eadem epistole honorentur.
Petimus frater aureli ut isdem tuam caritatem nro omniu
nomine subscribere dignetur. Et subscriberunt.

Aurelius episcopus ecclesiae carthaginensis. Huic decreto
consenti & subscripsi. Similiter & ceteri episcopi subscriperunt.
Littere & iam ad iudices mittendae sunt. Ut donec dnr
legatus ad nos redire permittat tuitiones per ordinem
ciuitatum. & possessores prediorum ecclesiae catholice
in partiant. adiungendum & iam de equitio ut in probitas
eius quasi sibi iussacerdotum improuissime uindicat.

Ab ypponiensi diaritorum repellatur littere & iam
ad episcopum romane ecclesiae comendatione legatorum
mittendae sunt uel ad alios ubi fuerit imperator. Et
subscriperunt. Item aurelius episcopus ecclesiae carthaginensis
huic decreto consenti & prelecto subscripsi. Similiter
& ceteri episcopi subscriperunt. **IN HOC SYNODO
QUALI STATUTA SUNT BRIUIUS DECLARATA AD NEXUS.**

Stalucone iterum & anthemio uice consilii. x kl septbr
carthagine in basilica regionis secunde. huius concilii
gesta ideo non ex integro descripsi. Quia magis ea que
in tempore necessaria fuerunt quam aliqua generalia.

constituta sunt sed ad instructionem studiorum
eiusdem concilii breuem digesti. **BREVIS**

CAUSARUM.

LX) **V**t ubera legatio ab omnibus prouinciis ad concilium
dirigatur admixtionem legati & littere propter liberam
dirigendam legationem destinare precepta sunt. Ut
quia apud carthaginem tantum unitas facta est. Dentur
etiam littere ad iudices ut & alius prouincis & ciuitatibus
operam impendi iubeant unitati. ut gratiarum actiones
de carthaginensi ecclesia per uniuersa africa de exclu-
sione donatistarum cum ep̄m litteris ad comitatum
mittantur. Recitatur littere pape innocenti. ut episcopi
ad transmarina pergere facere non debeat. Quod hoc
ipsum episcoporum sententia confirmatur. ut propter
gratiarum actionem exclusionem donatistarum.
Quod de re ecclesie carthaginensis ad comitatum mit-
tantur.

**IN HOC CONCILIO QUAE
CONSTITUTIS SUPERIORIBUS CORRIGUNTUR.**

Gloriosissimis imperatoribus honorio. vii. & theodosio. ii.
Iterum augusto cons̄s iduriumi carthagine in basilica
regionis secunde. Cum aurelius ep̄s unacum episcopis suis
consedisset adstantibus diaconibus. Quoniam constitutum
fuerat in concilio ypponiensi ut singulis annis contrahe-
retur concilium africae plenarium. Non tantum hic
apud carthaginem. uerum & iam per diuersas prouincias
suo ordine. & hoc reseruatum est ut indiceremus aliquando

innumidia aliquando imbitatio atque hoc laboriosū
omnibus fratribus uisum est. **CONCILIUM**

UNIUEKSALE NON NISI NECESSITATE FACIENDUM.

LXII. **P**lacuit non sit ultra fatigandis fratribus anni uer-
saria necessitas sed quoties exegerit causa cōmunis.
Id est totius africe undecumque ad hanc sedem de hac re
dat littere fuerint congregandam esse synodum. In ea
prouincia ubi oportunitas per suaserit. Cause autem
quae communes non sunt prouincis iudicentur.

**UT AB ELECTIS IUDICIBUS
PROUOCARE NON LICEAT.**

LXIII. **S**i autem fuerit prouocatum eligat qui prouocauerit
iudices & cum eo & ille contra quem prouocauerit
ut ab ipsis deinceps nulli liceat prouocare. **DE LE**

GATIONIBUS DIUEKSAKŪ PROUINCIARUM.

Cum uniuerse legationes diuersarum prouinciarum
ad legarentur gratissime accepte sunt. Id ē numidianū
byzacenorū mauroꝝ sitafensium. Item que cesariē-
siū sed & tripolitanorū. **UT AB IMPERATORIB:**
postuletur aduocatorum defensio pro causis ecclesiae.

LXIII. **P**lacuit & iam ut petant ex nomine prouinciarum
omnium legati perrecturi uincentius & fortunatianus
a glorioſissimis imperatoribus ut dent facultatem
defensores constituendis cholaſiacos qui macti sunt uel
immunere defensiones causarum. ut more sacerdotū
prouinciae. Idem ipsi quidem defensionem ecclesiarū

susceperint. Habeant facultatem pronegotiis
ecclesiarum quoties necessitas flagitauerit uel ad ob-
sistendum obrepentibus uel ad necessaria suggerenda
ingredi iudicium secretaria. **UT SIT LEGA-
TIO LIBERA.**

Placuit ut legationem liberam habeat ad comitatum nisi
dilecti legati. **PROTESTATIO MAU-
RORUM SONTIFICUM DE PROMOSO.**

Protestatos esse proterea mauros cesarienses constat
primo suum per principales ciuitates thigauensis con-
uentum litteris eorum fuisse. ut secundum principalia
sata plenario concilio supresentiam faceret. & ut oport-
uit requisitus primo suus repperitus non est. sicuti diaconi
renunciauerunt. sed qui a poposcet idem mauri de plenario
concilio oportere litteras de sanari ad uenerabilem
fratrem senem innocentium. Has placuit mita ut ag-
noscat requisitum primo suum in concilio & minime fuisse
repperitum. **DE PLEBIBUS QUAE NU-
QUAM EPS HABUERUNT.**

LXV. **P**lacuit & illud ut plebes quae nunquam habuerunt
proprius episcopos nisi ex concilio unius cuiusque prouinciae
& primatis atque consensu eius ad cuius dioecesim eadem
ecclesia pertinebat. Decretis fuerit minime accipiant.

**DE PLEBIBUS UEL DIOECESIB;
EX DONATISTIS CONUERSIIS.**

LXVI. **S**ane ut ille plebes quae conuerse sunt ad donatistas

& habuerunt episcopo pot sine dubio inconsulto concilio habere mereantur. Quae autem plebes habuerunt episcopi & de defuncto uoluerint non episcopi proprium habere sed alicuius episcopi dioecesim pertinere non eis esse denegandum nec non & illud suggestum est. quod plebes ante legem imperatorum de unitate lata. Quicumque conuerterentur episcopi ad catholica ipsi eas obtinere debeant. uerum a legitimitate & deinceps oporteat uniuersas ecclesias uindicare sibi episcopi catholicos. Eorum locorum ad quos locos sub hereticis pertinebant uel conuersorum hereticorum & dioeceses & si que fortisunt instrumenta ecclesiae uel ad eius ius pertinentia. Qui uero aliqua usurpauerunt post legem usurpata conueni resituant. **DE SUGGESTIONEM MAURENTII EPISCI.**

LXVII. **A**d suggestionem uel postulatam episcopi maurentii. Cum lecta fuisset scheda quam obtulit episcopi placentanus qui per sona legati numidiarum gestat secundum sententiam eiusdem placentani recitata est in conspectu episcoporum. & cum quererentur hi quo ad esse uoluit adiacom proforibus. Id est seniores anoua germani ac minime inuenirentur secundo uel tertio requisita. Propterea censuit sanctum concilium ut littere ad eundem senem sancti appum praerogentur. Quonouerit uoluntati plebis memorate nullomodo iniuriam episcopi subcumbendum. maurentius episcopi dixit. Quonouerit seniores anoua germani secundo ac tertio. & non sunt inueni quibus precepta erant.

aprimate utoccurrerent aduenerabile concilium
 quodnunc agitur idibus iunius sui absentiam procurarunt.
 Idcirco decernat ex hac re aliquid satisfactura. ne sub molesta
 calumnia ipsorum innocens uidear laborare. Concilium
 scilicet factum debuisse quidem secundum censuram sacerdotale
 ex hoc concilio aduersus contumaces ferri sententia sed quia
 mansuetudo ecclesiastica seruanda est in omnibus causis pro
 miserunt ad senem sanctippum & ut nouerim iudices de con
 concilio electos sine dilatione considerare debere in ciuitate
 thuburtensi ut negotio congruum adhibeatur exam.

Maurelius episcopus dixit. Iudices peto scilicet senem sanctippum.
 scilicet augustinum. florentium. theasium samfutium secundum
 & posidium. hos decerni mihi iubeatis scilicet concilium concessit
 iudices postulator. Reliquos autem iudices ad complendum
 numerum necessarios eligentibus ipsis senioribus anoua germanj.

Senex sanctippus curauit decernere. **DE PACI
 FICANDIS ECCLESIAE
 ROMANAE ET ALEXANDRINAE.**

LX
viii. **P**lacuit etiam ut de dissensione romanae atque alexan
 drinae ecclesiae ad sanctum papam innocentium scribatur.

Quo utraque ecclesia intra se pacem quam precepit dominus
 teneat. **DE HIS QUI UXORES AUT**

UTROSDEM MITTUNT UT SIC MANEANT.

LX
viii. **P**lacuit ut secundum euangelicam & apostolicam disci
 plinam neque dimissus ab uxore neque dimissa a marito
 . alteri coniugatur. sed ita maneat. Aut sibi in & reconcilientur.

Quod si contempserint ad poenitentiam redigantur.

In qua causam legem imperialem petendam promulgari. **DE P̄CIBUS AD ALIARE DICENDIS**

† LXX.

Placuit & iam hoc ut preces que probate fuerint in concilio siue prefationes siue commendationes seu manus impositiones ab omnibus celebrentur. Nec alie omnino contra omnino fidem proferantur. sed quae cum prudentioribus fuerint conlata edicantur.

DE HIS QUI PUBLICORUM IUDICIUM COGNITIONEM AB IMPERATORE POSCERINT.

LXXI.

Placuit ut quicumque ab imperatore cognitionem iudiciorum publicorum petuerit honore proprio priuetur. si autem episcopale iudicium ab imperatore postulauerit nihil ei ob sit.

DE HIS QUI CUM IN AFRICA NON COMMUNICANT VOLUERUNT TRANS MARE SUBRIPERE.

Quicumque autem communicant. si in africa intrant marinis ad communicandum obrepserit iacturam clericatus excipiat ut pergentes ad committatum causam suam uel carthaginensi uel romano pontifici.

IN SINUARE PROCURENT.

LXXII.

Placuit ut quicumque ad committatum ire uoluerit in forma quaead urbem rome ecclesiae mittitur inuenietur. ut inde & iam ad committatum formatam accipiat. quod si accipiens ad romanam tantummodo formam. & ita censu necessitatem quaead committatum pergere a communione remoueantur. Quod ibi rome ei repentina necessitas

orta fuerit ad committatum per gendi. Ad legem apud
 ep̄m urbis romae ipsam necessitatem. & de hoc scripta
 eiusdem romani ep̄i perferat formate autem quae
 a primatibus uel a quibuscumque ep̄is clericis propriis
 dantur. habeant diem pasche quod si adhuc eiusdem anni
 pasche dies incertus est. Ille precedens adiungatur
 quomodo solet post consulatu in publicis gestis ascribi. Placuit
 & illud ut aduersus donatistas & paganos ueleorum super
 fationes legati missi de hoc glorioso concilio. Quicquid
 uale per uiderint de gloriosissimis principibus impetrent.
 Placuit & iam petiti omnium ep̄orum ut ep̄i scilicet omnibus
 de concilio dandis sc̄pta sua sola subscribat. & subscripser.
 Aurelius ep̄s carthaginensis huic decreto consensit & pre
 lecto subscripsi. Similiter & ceteri ep̄i subscripserunt.

CONCIL. CONTRA PAGANOS HERETICOS

Basso & philippo uuā cons. xvi kl̄ iat. carthagine
 in secretario basilice refutante in hoc concilio legatione
 iterum suscepit fortunatianus ep̄s contra paganos & here
 ticos.

ITEM CONCILIUM CONTRA PAGANOS ET HERETICOS.

Basso & philippo uuā cons. iiii. id̄ octobris carthagine
 legationem refutatus & florentius ep̄i contra paganos
 & hereticos. Et tempore quo seuerus & macharius
 occisunt. & propter eorum causam euodius theasius
 & uictor ep̄i caesunt.

CONCILIO DE COGNITIONE EPISCOPI.

Gloriosissimis imperatoribus honorio . viii . & theodosio . iiii . augustorum . cons. xviii . kl iut . carthagine in basilica secunda . In hoc concilio placuit ut non sibi unus ep̄s undicē cognitionem gestahuerit concilii . Ideo non descripsi . Quā prouinciē non uniuersale caelebratū est .

CONCL. CONTRA DONATISTAS

Post consulatum gloriosissimis imperatoribus honorio . viii . & theodosio . iiii . augustorum . xviii . kl iut . carthagine in basilica regiō secunde . In hoc concilio legationem susceperunt contra donatistas . Florentius . possidius . p̄sidius . & benenatus ep̄i . eotempore quo lex data est . ut libera uoluntate quis cultum xp̄ianitatis excipere .

CONTRA HERESĒ PELAGII ET CELESTINI .

Lxx
v

Gloriosissimis imperatoribus honorio augusto & theodosio . viii . cons. kl mai carthagine in secretario basilice fausta cum aurelius ep̄s uniuersali concilio consedis & adstantibus diaconibus . Placuit omnibus ep̄iscopis quorum nomina & subscriptiones indite sunt in sc̄a synodo carthagenensis ecclesie constitutis .

Q̄D ADAM N̄ SIT FACTUS AD ōMORTALIS .

Lxx
vi

Vt quicumque dicit adam primum hominem mortalem factum ita ut siue peccaret siue non peccaret moreretur in corpore . hoc est de corpore exire non peccat merito sed necessitate nature anathemasit .

Q̄D PARUULI

Lxx
vii

IN REMISSIONE PECCATORUM BAPTIZENTUR .
Item placuit ut quicumque paruulos recensentes abuteris .

matrū baptizandos negat . aut dicit in remissionem
 quidem peccatorum eos baptizari . Sed nil ex adam trahere
 originalis peccati quod lauacro regenerationis expietur .
 unde fit consequens ut in eis forma baptismatis in remissionem
 peccatorum . Non uera sed falsa intellegatur anathematis .
 Quoniam non aliter intellegendum est quod ait apostolus .
 Per unum hominem peccatum intrauit in mundum & per
 peccatum mors . Et in omnes homines pertransiit in quo
 omnes peccauerunt nisi quem admodum ecclesia catholica
 ubique diffusa semper intellexit . Propter hanc enim
 regulam fidei & iam paruuli qui nihil peccatorum in se
 ipsis adhuc committere potuerunt . Ideo in peccatorum
 remissione ueraciter baptizantur ut in eis generatione
 mundetur quod generatione traxerunt .

**Q̄D GRATIA
 D̄I NON SOLUM REMISSIONEM TRIBUIT SED**

ET IAM PRESTAT ADIUTORIUM NE PECCETUR .

LXX
 VIII.

Item placuit ut quicumque dixerit gratiam d̄i quae iusti-
 ficatur per ih̄m xp̄m d̄m̄ nr̄m ad solam remissionem pecca-
 torum ualere quae iam commissasunt . Non & iam adiutorium
 ut non committatur anathematis .

**Q̄D GRATIA XPI
 NON SOLUM SCIENTIAM TRIBUIT QUID AGAM**

**SED ET IAM DILECTIONEM NOBIS INSPIRATUR
 QUOD SCIMUS IMPLERE UALEAMUS .**

LXX
 VIII.

Item quisquis dixerit eandem gratiam d̄i per ih̄m xp̄m
 d̄m̄ nr̄m . propter hoc tantum nos adiuuare ad non
 peccandum . quia per ipsam nobis reuelatur & aperitur

intellegentia mandatorum ut sciamus quid appetere
 quid vitare debeamus autem pro illa nobis prestari
 ut quod faciendū cognouerimus & iam facere diligamus
 atque ualeamus anathemasit. Cum enim dicat apostolus
 scientia inflat caritas uero edificat. ualde impium est ut
 credamus at ea que inflat nos habere gratiam xpi. Et ad
 eam que edificat non habere cum sit utrumque donum di.
 & scire quid facere debeamus & diligere ut faciamus. ut
 edificante caritate scientiam non possit inflare. sicut
 autem de dō scriptum est. quidoc & hominem scientiam.
 Ita & iam scriptum est caritas ex dō est. **QŪS IN GŌI**

GRATIA NIHIL BONI POSSIT IMPLERE.

LXXX **I**tem placuit ut quicumque dixerit ideo nobis gratiam iustificationis dari ut quod facere libero iubemur arbitrio
 facilius possimus implere per gratiam. Tamquam & si gratia
 non daretur. Non quidem facile sed tamen possemus & iam
 sine illa implere diuina mandata anathemasit. De fructibus
 enim mandatorum dñs loquebatur ubi non ait. sine me
 difficilius potestis facere. sed ait. sine me nihil potestis facere.

QUOD NON SOLUM HUMILIS
S^d UXERAX SCŌRUM VOX ISTA EST SI DIXERIMUS

LXXXI **I**tem placuit ut quod ait sc̄i iohannes apostolus. si dixerimus
 quia peccatum non habemus nos ipsos decipimus & ueritas
 in nobis non est. Quisquis sic accipiendum putauerit ut dicat.
 propter humilitatem non oportet e rechi. Nos non habere peccatū

non quia ueritas est anathematis. Sequitur enim apostolus
 & adiungit. Si autem confessi fuerimus peccata nostra fidelis est
 & iustus qui remittat nobis peccata & mundet nos ab omni
 iniquitate ubi satis apparet hoc non tantum humiliter sed
 & iam ueraciter dici. Poterat enim apostolus dicere. Si dixerim
 non habemus peccatum nos ipsos extollimus & humilitas in nobis
 non est. Sed cum ait. Nos ipsos decipimus & ueritas in nobis non est.
 Satis ostendit eum quid dixerit se non habere peccatum. non
 uerum loqui sed falsum.

Q̄O IN ORDINE S̄C̄I

PRO SEDICANI DIMITTENOBIS DEBITA NŔA

LXXX

II

templacuit ut quicumque dixerit in oratione dominica
 ideo dicere sc̄or. Demitte nobis debita nŔa. ut non pro seipsis
 hoc dicant quia non est eis iam necessaria ista petitio sed pro
 aliis qui sunt in suo populo peccatores. Et ideo non dicere
 unumquemque sc̄orum. Demitte mihi debita mea sed de
 mittere nobis debita nŔa ut hoc pro aliis potius quam se iustus
 petere intellegatur anathematis. Sc̄ enim & iustus erat
 apostolus iacobus cum dicebat. In multis enim offendimus
 omnes. Nam quare additum est omnes nisi ut ista sententia
 conueniret. & psalmo ubi legitur. Ne intres in iudicio cum
 seruo tuo. qm̄ non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens.
 Et in oratione sapientissimo salomoni. Non est homo
 qui non peccauit & in libro sc̄i iob in manu omnis hominis
 signat ut sciat omnis homo infirmitatem suam. Unde & iam
 daniel sc̄s & iustus. Cum in oratione pluraliter diceret.
 Peccaui iniquitatem fecimus. & cetera que ibi ueraciter

& humiliter confitetur ne putaretur quemadmodum
quidam sentiunt hoc non desuis sed de populisui potius dixisse
peccatis. Postea dixit cum orarem & confitere peccata mea
& peccata popul mei dno dō meo. Nolut dicere peccata nra
sed populisui dixerit & sua. Quin futuror istos qui tam male
intellegerent tamquam propheta preuidit. **Q̄D UERACIT**

LXXX
III.

ASCIS DICATUR DE MITTE NOBIS DEBITA NOSTRA.
I templacuit ut quicumque ipsa uerba dominice orationis
ubi dicimus de mitte nobis debita nra. Ita uolunt ascis dici ut
humiliter non ueraciter hoc dicitur anathematis. Quis enim
ferat orantem & non hominibus sed ipsi dno mententem qui
labiis sibi dicit. Dimitte uelle & corde dicit quae sibi demittantur
debita non habere. **DE PLEBIBUS CONuersis**

LXXX
IIII.

AD DONATISTIS.
I templacuit quoniam quidem ante aliquod annos ecclesia
plenario concilio confatum est. ut quaecumque ecclesiae
in diocesi confatute ante leges de donatistas latis catholice
facte sunt ad eas cathedras pertineant. Per quarum ep̄
factum est ut catholice unitate communicarent. post
leges autem quaecumque communicauerunt. Illuc pertineant
quo pertinebant cum eent in parte donati. Sed quia multae
contrauersie postea inter ep̄m de dioecesibus ortae sunt
& oriuntur. Quibus tunc minus uidetur esse prospectum
nunc isto concilio sc̄o placuit ut ubicumque catholica fuit
& pars donati & ad diuersas cathedras pertinebant. Quo
cumque tempore illic unitas facta est uel facta fuerit.

conci.

siue ante leges siue post leges ad eam cat hedram.
pertineant. Aliquam catholica quae iam ibi fuerat per
tinebat. **DE DIOECESIBUS QVAELITER**
eas diuidant inter se epi tam catholica quam qui ex donati
parte conuersi sunt. **LXXXV.**

Ita sane ut si epi ex donatis ad catholicam unitatem
conuersi sunt. equaliter inter se diuidant easque sic fuerint
inuenite. Ubi ambepartes fuerunt id est utalia loca ad illu
alia ad illum pertineant. Ita ut ille diuidat qui amplius
temporis in episcopatum habet & minor eligat. Quod si
forte unus fuerit locus ad eum pertinens quem plures eligerit.
Quod si forte antiqui catholici suum uoluerint & illius qui ex
donati parte conuersi sunt plurimorum uoluntas paucioribus
preferatur. si autem partes equalis sunt maioris temporis
epo deputeatur. si autem ita plurima inueniuntur in quibus
ambepartes fuerunt ut non possint equaliter diuidi. uelut
si pari numero fuerint distributis eis locis qui partem
habent numerum. Quicumque locus remanserit hoc in eo
seruetur quod superius dictum est quam de uno tractaretur

loco. **UISI QUADIOECESIM EPS**
ab heresi liberans triennio possideri nullus eam repetat.

XX. **I**tem placet ut & iam si quisquam post leges aliquem locum
ad catholicam unitatem conuerterit. si eum per triennium
meminere petente retinuit. ulterius ab eo non repetatur.
Si tamen per ipsum triennium fuit epi qui possit repetere
& tacuit. si autem non fuit non preiudicetur matri.

Sed liceat cum locus acceperit ep̄m qui non habebat
ex ipso die intra triennium repetere. Itemque si fuerit
ep̄s ad catholicam ex donati parte conuersus non ei pre
iudicet. Prefinitum tempus sed ex quod die conuersus
est habeat per triennium potestatem repetendi loca
quae ad ipsam pertinebant cathedram. **DE HIS QUI**

LXXX
VII

I ad se putant pertinere inconuenis his a quibus tenentur fuerint.
templacuit ut quicumque ep̄s plebes quas ad suam cathedram
retinuit pertinet. Non ita repetunt ut causas suas
ep̄s iudicantibus agant. sed alio retinente intruerint
siue uolentibus ~~siue uolentibus~~ plebibus causasque detri
mentum patiantur. Et quicumque iam hoc fecerunt
si nondum est inter ep̄os finita contentio sed adhuc inde con
tendunt ille inde discedat quem confiteri preter missis
iudiciis ecclesiasticis intruisse nec sibi quisque blandiantur.
Si a primatibus ut retineat litteras impetrarit. sed siue habeat
litteras siue non habeat conueniat eum qui tenet. & eius litteras
accipiat ut eum appareat pacifice tenuisse ecclesiam ad se
pertinentem. si autem ille aliquam questionem retulerit
per ep̄m iudices causam finiatur. siue quos eis primates dederint
siue quod ipsos uicinos ex consensu delegerint. **DE HIS**

LXXX
VIII

I quae plebes ad se pertinentes negligunt.
templacuit ut quicumque negligunt loca ad suam cathedram
pertinentia in catholicam unitatem lucrari conueniantur
ad diligentibus uicinis ep̄is ut dare non morentur. quod si
intra sex menses adie conuentionis non effecerint qui potuerint eas

lucrari ad ipsam pertinere. Ita sane ut si ille at quem
 pertinuisse uidebantur probare potuerit. magis illius
 electam negligentiam fuisse preuentam ut eomodo eius
 cura sollicitior uetaretur. Cum hoc iudices episcopi cognouerint
 sue cathedre loca reficiant. sane si episcopi inter quos causa
 uersatur. Diuersarum sunt prouinciarum ille primatur
 dei iudices in cuius prouincia est locus de quo contenditur.
 si autem ex communi placito uicinos iudices elegerint aut
 omnium sententia sequantur aut duorum. **quod electior.**

JUDICIUM SENTENTIAS SPORINDEBET.

LXXX
VIII

A iudicibus autem quos communis consensus elegerit
 non liceat prouocare. & quisquis prouocatus fuerit pro
 contumaciam nolle obtemperare iudicibus. Cum hoc prime
 sedis episcopo fuerit probatum de litteras ut nullus ei communique
 episcoporum donec obtemperet. **ut si episcopus negle**
 gat suam dioecesim communionem priuetur.

XC

S i in matribus cathedris negligens fuerit aduersus hereticos
 conueniatur a uicinis episcopis diligenter ab eis suam negligentiam
 demonstretur ut se excusare non possit. Quod si ex die quo con
 uenitur intra sex menses. sine eius prouincia executio fuerit
 & non eos ad unitatem catholicam conuertendos curauerint
 non ei communicetur donec adimpleat. si autem exsequitor
 ad loca non uenerit non ascribatur episcopo. **de episcopis**
 qui donatistas communicasse mentati fuerint.

XCJ

S i autem probatum fuerit eum de communionem illorum
 fuisse mentatum dicendo eos communicasse. quos eos sciente

non communicasse confaterit. etiam episcopatum
amittat. **DE PRÆS ET CLERICIS UT N**

XCII **I** appellent nisi ad africana concilia.
templacuit ut prbī diaconi uel ceteri inferiores
clerici in causis quas habuerint. fidei iudicis episcoporum
suorum quæsi fuerint uicini epī eos audiant & inter eos
quicquid est firmant adhibiti ab eis ex consensu epōrum
suorum. Quod si & ab eis prouocandum putauerint non
prouocent nisi ad africana concilia uel ad primates pro
uinciarum suarum. Ad transmarina autem qui putauerint
appellandum a nullo intra africam in communionem
suscipiatur. **DE VIRGINIBUS ETIAM**

MINORIBUS UEL LANDIS
XCIII **I** templacuit ut quicumque epōrum necessitate pericli
tantis pudicitie uirginalis cum & uel peccator potens uel
raptor aliquis formidatur uel si & iam aliquo mortis
periculoso scrupulo compuncta fuerit non uelata moriatur
aut exigentibus parentibus aut his ad quorum cura pertinet
uelauerit uirginem. seu uelauit inter .xxv. annos ætatis
non ei ob sit concilium quod de isto amorum numero con
fatum est. **NE DIUTIUS EPITENEANT**

XCIII **I** mconct ternos ex se singulū prouinciarū iudices eligunt.
templacuit ne diutius uniuersī epī qui ad concilium congre
gati sunt tenerentur ob uniuerso concilio iudices ternos.
De singulis prouinciis eligi. & electi sunt. De prouincia cartha
ginensi. uicentius fortunatianus & clarus. De prouincia

numidia alypius agufanus & refutatus. Deprouincia byza
 cina cum scō sene donatiano. primaze. criscomius iocundus
 & emilianus. Demauritania situfensis seuerianus asiaticus
 & donatus. Deprouincia tripolitana plautius qui ex more
 legatur unus est missus qui omnes cum scō sene aurelio uni
 uersa cognoscant aquo petat uniuersum concilium ut tunc ar
 siue gefas quae confecta iam sunt. siue epistolis ipse suscribat
 & suscripserunt. aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis. huic
 decreto consensu & prelecto suscripsi. similiter & ceteri suscrip
 serunt. **ITĒ CONCL̄ HUIC INTERFUIT
 ECCLESIAE ROMANAE LEGATIO.**

Post consulatu gloriosissimorum imperatorum honorio .xii.
 & theodosii .viii. augg. .iii. kl. iun̄ carthagine in secretario
 basilice refutata est. Cum aurelius ep̄s una cum faustiano eccles
 potentiane. prouinc̄ italīe pinicem legato romanę eccles
 uincenu oculi sitano fortunatiano neapolitano mauriano
 utiparenti adeodato. simidico pentadio carpitano rufiniano
 muruensi p̄textato sicilibbensis quod uult deo ucrensi candido
 abbitano gallomano uanenſi legatu prouincie proc̄. alyppio
 thaḡ augustino ypponiensium reḡ & possidio calamensi.
 legḡ prouinc̄ numidię maximiano aquiregenſi iocundo
 suffetulensi. maximiano suffetulensi & hilarino horreo
 cellor̄ legatu. prouinciae bizacene notauo situfensi & leonē
 obtensi legatu prouinc̄ mauritanie situfensi. Nicello ru
 surrenſi laurentio icofitano & numeriano rufgunienſi legatu
 prouincie mauritanie chesariensis ab uniuersali concilio
 iudicibus dilectis ad fratibus diaconibus confedisset.

S. Aug.

Et quibusdam peractis multi epi ceterorum peragendorū
 memorasse conquerentur. sustinere non posse & ad proprias
 ecclesias festinare. Placuit uniuerso concilio ut ab omnibus
 elegerentur. & singulis quibusque prouincis qui propter
 alia peragenda residerent. & factum est ut huius adessent
 quorum suscriptiones eos adfuisse testantur. **QD EXCŌ
 MUNICATI AD ACCUSATIONE ADMITTI NDEBEANT.**

XCv.

Placuitque omnibus qm̄ superioribus conciliorum decretis
 de personis quaenon admittendefunt ad accusationem clericorū
 iamconstitutum est & que personę non admittentur non ex
 pressum est. Idcirco definimus etiam rite ad accusationem non
 admitti qui postea quam excommunicatus fuerit in ipsa ad
 huc excommunicatione constitutus. siue sit clericus siue
 laicus accusare uoluerit. **QD SERUI ET LIBERTI**
 omnes qui infames personę non debeant accusare.

+ XCvi.

Item placuit ut omnes serui uel proprii liberti ad accusationē
 non admittantur. uel om̄s quos ad accusanda publica crimina
 leges publice non admittant. Omnis & iam infamie maculis
 aspersi. Id est histeriones ac turpitudinibus subiectę personę.
 heretici & iam siue pagani seu iudei. sectamē omnibus quibus
 accusatio denegatur in causis propriis acufandi licentia
 non neganda. **UT QUI UNUM CRIMEN**
 non probauerit ad alterum admitti non debeat.

XCvii.

Item placuit quotiescumque clericis ab accusatoribus
 multa crimina abiciuntur & unum ex ipsis de quo prius
 egerit probare non ualuerit ad cetera iam non admittatur.
QUI TESTIMONIJ ADMITTENDI S

XCV
III
T^{est}es autem ad testam^onium admittendos quin^ec accusa^tionem admittu^m p^rceptu^m sunt uel etiam quos ipse accusator de sua domo produxerit ad testam^onium autem intra annos .xiiij. statissu^e non admittatur. **DE EP^{IS} QUI EX**

XCV
III
I^{tem} placuit ut si quando ep^{is} dicat aliquem sibi soli propriu^m crimen fuisse confessum atque illen^eg^e. Non putet ad iniuriam suam ep^{is} pertinere quod illi soli non creditur. & si scrupulo propri^e consuetud^{is} sed dicat negant^{is} nolle communicare.

**UT NON TEMERE QUERANTUR
COMUNIONE PRIUET EP^S**

C **Q**uamdiu excommunicato non communicauerit suus ep^{is} eidem ep^o ab alio non communicetur ep^{is}. ut magis ne dicat in quemquam quod alio documentis conuincere n^o potest. Aurelius ep^{is} dixit. Juxta statuta totius concilio congregati & meo medio critas sententiam. Place^t facere rerum omniu^m conclusionem. Uniuersi statuli designati & digesta huius diei tractatum ecclesia gesta suscipiunt. Quae uero adhuc expressa non sunt. die sequenti per fr^{at}res n^{ost}ros faustanum ep^{is} philippum & asellum presbyteros uenerabili fratri & co ep^o n^{ost}ro bonifacio scribemur & suscripserunt. Aurelius ep^{is} his gestis statutorum apud nos habitis suscripti. faustanus ep^{is} ecclesie potentans^{is} prouincie piceni legatus ecclesie romane his gestis suscripti. Alypius ep^{is} thagastensis legatus prouincie numidie his gestis suscripti. Ag^o ep^{is}. ypponiensis legatus prouincie numidiae his gestis suscripti. Possidius ep^{is} calamentis legatus

Africanam

provinciae numidie hisgetas suscripti. uincentius culu
sitanius hisgetas suscripti. fortunatianus neapolitanus his
getas suscripti. Pentadius carpezanus hisgetas suscripti.
Rufianus maxentis. hisgetas suscripti. Quod uuldeus uerentis
hisgetas suscripti. Candidus germanie hisgetas suscripti. Callo
mus utichentis hisgetas suscripti. maximianus aquentis his
getas suscripti. Iocundus suffetulentis legatus provinciae
byzacene hisgetas suscripti. maximus legatus provinciae
byzacene hisgetas suscripti. Hilarinus horreo celenis
legatus provinciae eiusdem hisgetas suscripti. Ninellus
rusuriantis legatus provinciae cesariensis hisgetas suscripti.
numerianus rufguriensis legatus provinciae caesariensis
hisgetas suscripti. Leomocentis legatus provinciae cae
sariensis hisgetas suscripti. Aluis leo legatus provinciae
sitafentis hisgetas suscripti. Et ceteri epi ducenti decem
& septem suscripserunt. Philippus prbte ecclesiae romane
hisgetas anobis recolectus suscripti. Asellus prbte legatus
ecclesiae romane hisgetas suscripti quae per nos directer.

INCIPIT EPISTOLA BONIFACII

africano ad bonifatium urbis rome epim per faufanum
epim philippum. & asellum prbi legatus ecclesiae romane

DIRECTA.

CI.

Domino beatissimo & honorabili fratri bonifatio aurelii
ualentianus prime sedis provinciae numidie & ceteri
qui presentes ad fuimus numero ducenti decem & septem
ex omni concilio africe. quoniam dno placuit ut de his
qui nobis cum egerunt scilicet fratres nri coepiscopi faufanus

& conpresbyteri philippus & assellus. Nunc beatae memorie
epo To simo aquo ad nos mandata & litteras adtulerunt.
sectu auenerationi quimeius locum es diuinitus constitutus
humilitas nra suscriberet. Eabreuitate insinuare debemus
quae utrorumque concordia terminatae sunt. Nee aquae pro
lixis gestorum uoluminibus continentur. In quibus salua
quidem caritate. Non tamen sine paruo altercationes labore
demorati sumus ea gestis delibantes. quae nunc ad causam
peruenit quamquam & ille si adhuc esset in corpore hoc acci
pere gratius quouideret & peccatus terminatum domine
frater. Apianus prbt decuius & ordinatione & excommuni
catione fuerat exortum. Non solum siccensi uerum & iam
totius africanae ecclesie non leue scandalum de omnibus
erratis suis ueniam petens communioni est restitutus. Prior
autem coepi nre siccensis urbanus quod in eo corrigendum
uisum est sine ulla dubitatione correxit. Quia uero paci & qui
eti ecclesie non tantum ad present sed & iam in posterum
prospiciendum fuit quoniam talia multa precesserat. ut uel
similia uel & iam grauiora deinceps preuaricari oportere.
Placuit nobis ut de siccensi ecclesia retentio salice & honore
gradus sui prbt remouetur apianus. & accepto epistolio
ubicumque alibi uellet & possit presbyteri munere fun
geretur quod eidem ipsi per litteras proprias postulanti.
sine difficultate concessimus sine prius quam haec causa
isto termino clauderetur. Inter aliquediuurnis discep
tationibus uersabamur quia rogatio ipsa poscebat. ut
apud acta ecclesiastica a fratribus nris. faustino coepo

Africani

& philippo atque asello conpresbyteris quaereremur
ut promerent. Quicquid eis nobiscum agendum fuisset
iunctum. Nonnulla quidem sine ulla scripto prosecutus
uerbis. sed cum id potius flagitaremus quod in litteris ferrent
communitorium protulerunt. Quod recitatum nobis & iam
gestis quae secum ad uos deferunt est allegatum in quo eis quattuor
quedam nobiscum regenda mandata sunt. unum de appella
tionibus episcoporum ad romane ecclesie sacerdotem. Alteru
ne ad comitatum episcopi in portu nauigent. Tertium de tractandis
presbyterorum & diaconorum causis apud finitimos episcopos
si suis excommunicati perperam fuerant. Quartam de
urbano episcopo excommunicando uel & iam romam euocando.
Nisi ea quae uidebantur corrigenda corrigerent. Quorum
omnium de primo & tertio id est ut romam liceat episcopi pro
uocare. & ut clericorum cause apud suarum prouinciarum
episcopos finiantur. Jam priore anno & iam litteris nostris ad eundem
uenerabilis memorie Iosimum episcopi data sinuare cura
uimus. ut ea seruare sine ulla eius paulisper sineremus.
usque ad inquisitionem fratrum concilium nichem. & nunc
de tua poscimus scitate ut quem admodum eam apud nicheam
a patribus acta uel constituta sunt. sic ea a nobis facias custodiri.
& ubi ad uos ista quae in commonitorio adtulimus faciant ex
erceri. Id est si episcopi accusatus fuerit & iudicauerint. con
gregati episcopi regionis ipsius ut de grado suo eicerent eum.
Et appellasse uideatur & confugerit ad beatissimum eccle
sie romane episcopi & uoluerit audiri & iustam putauerit
ut renouetur examen. scribere his episcopi dignetur qui in finitima

& propinqua prouinciasunt. ut ipsi diligenter omnia
requirant. Et iuxta fidem ueritatis definiant quod si is qui
rogat causam suam. Iterum audiri deprecationes sua mouerit
epm romanum ut elatere suo prmittat. Et tan potestate
epi quid uellit & quid p̄fame. Et si de creuerit mittendos esse
qui p̄sentes cum ep̄is iudicent. habentes auctoritatem eius
a quo defmati sunt erit in suo arbitrio. si uero crediderit sufficere
epm ut negotio terminum inponant. faci & quod sapientis
simo suo consilio iudicauerit. Item de presbiteris & diaconibus.
si ep̄s quis iracundus quod esse non debet cito aut aspere como
ueatur aduersus prm̄ si uel diaconum suum. & exterminare
cum de ecclesia uoluerit. prouidendum ne innocens damnetur.
aut perdat communionem. Habeat potestatem electus ut
finitimos interpellet & causa eius audiatur & diligentius
trahatur quia non oportet ei negari audientia roganti. & ille
ep̄s qui aut iuste aut iniuste reiecit patienter accipiat ut ne
gotium discutatur ut aut probetur eius aut emendetur
sententia. haec utique ad aduentum uerissimorum exem
plariorum nichem concilio inserta gestasunt. Quae si bique
admodum ipso quod apud nos fratres ex apostolica sede
directa allegauerunt communitorio continentur. eo
que ordine uel apud uos in italia custodirentur. Nullo modo
nostalia qualia commemorare iam nolumus uel tollerare
cogeremur. sed credimus adiuuante misericordia dñi
dñi quod tua s̄tate romane eccles̄e presidente. Non
sumus iam istum typum passuri. & seruabuntur erga nos
quaenobis etiam non differetibus custodiri debeant.

Africani

Cum frater caritate quaesecundum sapientiam atque iustitiam quamtibidonauit altissimus. & iam ipsi prospicis esse seruanda si forte aliter se habent canones concilii nicheni. Quamuis enim plurimos codices legeremus. sed nusquam in nicheno concilio in latinis codicibus legimus. Quemadmodum in supra dicto communitorio in directasunt. Tamen quia hic in nullo codice greco ea potius inuenire ex orientalibus ecclesiis ubi perhiberentur eadem decreta. Posse & iam authentica repperire magis nobis desideramus afferri. Proquare tuam tuam quoque uenerationem obsecramus ut scribere & iam ipse digneris ad illarum partium sacerdotum. hoc est ecclesie antiochie alexandrine & constantinopolitane. & si alius & iam tui placuerit scitati ut inde ad nos idem canones apud nicheam ciuitatem a patribus confuturi ueniant. Te potissimum hoc beneficium cunctis occidentalibus ecclesiis in domino adiutorio conferente. Quis enim dubitaret exemplaria esse uerissima coniecta in greca nicheni synodi congregati. Quaedam diuersis locis & denobilibus grecis ecclesiis ad lata & comparata concordant. Quod donec fiat haec quae in communitorio supra dicto nobis allegata sunt. De appellationibus episcoporum ad romane ecclesiae sacerdotem & de clericorum causis apud suarum prouinciarum episcopos terminandis. Nos usque ad probationem seruaturus esse profiteamur. & beatitudinem tuam ad hoc nos adiuturam in diuoluntate confidimus. Cetera uero quae in nostro synodo gesta uel firmata sunt. quoniam supra dicti fratres nostri faustanus coepiscopus philippus & asellus presbiteri secum ferunt. si dignatus fuerit

tuaenota facient sc̄itati . & aliamanu dñsm̄ tenobis annis
 plurimis custodiat beatissimefrater . Suscripserunt nobis quoq̄:
 alypius augustinus possidius marinus & ceteri ep̄i . EXPLICIT . Amen .

INCIPIUNT RESCRIPTA AD CONCL.

africanum cyrilli alexandri ep̄i authentica concilii nicheni
 translata de greco per innocentium pr̄bm̄ transmiserunt que
 etiam epistole cum eodem concilio nicheno per memoratum
 pr̄bm̄ innocentium & marcellum sub diacon̄ ecclesie carthaginensi
 sc̄o bonifatio episcopo ecclesie romane sub die .

VI KL DEC B SUNT DIRECTA

CII Dominis honorabilibus sc̄is fratribus cōep̄is . Aurelio .
 ualentino . sed & omni sc̄e congregationi carthaginensi
 synodo congregatē . Cyrillus salutans in dō caritatem uram
 scriptam uenerationis ur̄e . multa habentia quaerimonia
 cum omni letitia per filium nr̄m innocentium pr̄b̄ suscepi .
 Quibus a nobis speratus ut de scrip̄tionis eccl̄e uerissima exemplaria
 ex authentica synodo apud nichenam ciuitatem metropolim by
 thinię a sc̄is patribus constituta atque firmata sub nr̄e fidei
 professione ur̄e dilectioni porrigamus . unde dñm̄ honorabiles
 fratres salute p̄eunte necesse habui per harum latorem filium
 nr̄m innocentium pr̄bm̄ fidelissima exemplaria ex authentica
 synodo in nichena ciuitate bythinię habitaur̄e caritati dirigere .
 Quod & in ecclesiastica historia requirentes inuenient . De
 pascha uero ut scripsistis nuntiamus uobis . xvij . kl mai
 nos futura indignone celebrare . & aliamanu dñs̄ & dñsm̄
 sc̄am uram̄ congregationem custodiat quod optamus
 km̄i fratres . **INCIPIT EPISTOLA AD ICI EP̄I**

CONSTANTINO POLYTANIA DE OSDE

CIII. Dominis scis merito beatissimis fratribus coepis aurelio ualentano uel ceteris carissimis in synodo apud carthaginem habita confutatis. Atacus episcopus per filium toferum marcellum subdiaconum uirum scripturae dilectionis cum omnigratarum actione suscepti. Domino grauas agens quod merui tantorum fratrum benedictione perfrui dominis beatissimis fratribus. Scripsisse sane ut ueterissimos canones apud niceam ciuitatem metropolim bithiniae a patribus confutatos. Sub fidei ad sapulatione dirigam. & quis est qui communem fidem uel statuta a patribus firmata suis fratribus denegat. quod per eundem filium meum marcellum subdiaconum nimium festinantem. Sicut statutum sunt in nicea ciuitate a patribus canones in integro ut iussus a direxi petens ut prome plurimum uera sancta congregatio orare iubeat. Et aliam manu dominum sanctitatem ueram custodiat quod optamus sancti fratres.

INCIPIT EXEMPLARIA CONCILII

nichem directa sub die. vi. kl. Decembris post consulato gloriosissimorum imperatorum honorii. xii. & theodosii. v. augustorum bonifazio urbis romae. episcopo.

CIII. Credimus in unum deum patrem omnipotentem uisibilem nec non & inuisibilem creatorem & in unum dominum nostrum ihesum christum filium dei. Natum ex patre unigenitum hoc est & substantia patris. Deum ex deo lumen ex lumine deum uerum ex deo uero natum non creatum eiusdem cum patre substantiae per quem omnia facta sunt caelestia & terrena qui propter nos homines & propter salutem nostram descendit & incarnatus est & homo factus passus est & resurrexit tertia die ascendit in caelum uenturus

inde iudicare uiuos & mortuos & in spm̄ sc̄m̄. Eos uero qui
dicunt erat tempus quando non erat & qui ex nihilo factus
uel ex alia substantia uel essentia esse aut mutabilem aut conuer-
ubilem filium dī dicunt anathematizat catholica & apostolica
ecclesia. Hic symbolo fidei & iam exemplaria statutorum eiusdem
conclii nicheni. a memoratis pontificibus annexa sunt. Sicut
superius per omnia continentur. Quatenos hic ea iterum con-
scribi necessarium non esse credimus. **INCIPIT EPISTOLA**
conclii africani ad papam celestinum urbis episcopum.

Commodilectis simo & honorabili fratri celestano. aurelius
palaunus. antonius tuus. seruus dī terrenus. fortunatus
martinus. ianuarius. obtatus. celocius. donatus. theasius. uincen-
tus. fortunatus & ceteri qui in uniuersali africano concilio
carthaginis affuimus. Obtaremus siquidem admodum sc̄tas
tua de aduentu apiani letatos uos fuisse. missis per conpr̄b̄m
nr̄m leonem litteris intimauit. Itanos quoque de eius purgatione.
haec scripta cum letitia mitteremus esse & profecto & nr̄a
& ur̄a modo alacritas certior nec p̄ propera uiderentur. Quae
adhuc de audiendo quam de auditu p̄cesserat adueniente sine
ad nos sc̄o fratre & coep̄o nr̄o faufano concilium congregauimus
& credidimus ideo cum illo missum. Qūm sicut per eius operam
praerbyterio ante redditus fuerat. Ita nunc posse & de tantis
criminibus atzhabracenis obiectis colaborante purgari.
Cuius tanta actam immania flagitia decursum nr̄i concilii
examen inuenit. ut & memorati patrociniū potius quam
iudiciū ac defensoris magis operam quam direptoris
iustitiam superarent. Nam primum quantum obfaterit

Africani

+
omni congregatione diuersas iniurias ingerendo . quasi
ecclesiae romane asserens priuilegia . & uolens cum anobis
in communioni suscipi . Quam tua sc̄tas credens appellasse
quod probare non potuit communioni reddiderat . Quod
minime tamen licuit quod & iam gestorum melius lectioni
cognoscas . Triduano tamen laboriosissimo agitato iudicio cum
diuersis idem obiecte afflictissimi quereremus . uel moras
coep̄inr̄i faustam uetergi uersiones ipsius apiari . Quibus
nefandas turpitudines oculere conabatur . Quasi iudex iustus
foras & longanimis magno conpendio refecauit . tetrore
quippe ac pudore obfatione compressa . Quatantum liuidū
caenum impudentia negationis uolebat obruere dōnrō eius
conscientiam coartante . & occulta quae in illius corde
tantam quam in uoluntate criminum iam damnabat . & iam
hominibus publicante repente in confessione cunctorum
obiectorum flagitiorum . dolosus negator erupit . Et tandem
de omnibus incredibilibus obprobriis ultroneus seip̄se conuicit .
Atque ipsam quoque nr̄am spem quae cum & credebamus & ob
tabamus . De tam pudendis maculis posse purgari conuertit
ingemuit . Nisi quā istam nr̄am mestitiam uno tantum solatio
mitigauit . quod & nos laborare diuturnioris quæstionis
absoluit . & suis uulneribus qualem cumque medellam
& similita actus conscientiae reluctantem confessionem p̄uidit .
Domine frat̄ p̄fato itaque de uite salutationis officio in pen
dio deprecamur . ut deinceps ad uas aureas hinc uenienter non
facilius admittat̄ . Nec a nobis excommunicatos in com
munionem ultra uellat̄ excipere . quia hoc & iam nicheno

concilio definitum facile aduertat. uenerabilitas tua nam
 & si inferioribus clericis uell aicis uidetur ibi precauere.
 Quantomagis hoc de episcopis uoluit obseruari nec in sua prouincia
 communionem suscipi. Atua scitatis prepopere uel indebite
 uideantur communioni refutari. Presbyterorum quoque
 & sequentium clericorum improbare fugia sicut edignum
 est repellat scitastua. Quia & nulla patrum difinitione hoc
 ecclesiae derogatum est africanae & decreta nichena siue in
 ferioribus gradus clericos. Siue ipsos episcopos suis metropolitanis
 aperitissime commiserunt. Prudentissime enim iustissime
 quae uiderunt quaecumque negotia in suis locis ubi orta sunt
 finienda. Nec unicuique prouidentia gratiam scispr. De futura
 qua equitas xpi sacerdotibus & prudenter uideatur & con
 stantissime teneatur. maxime quia unicuique concessum est
 si iudicio offensus fuerit cognitorum ad concilia siue prouinciae
 uel & iam uniuersale prouocare nisi forte quisquam est qui
 credat uniuersalibus & possedimur in examinis inspirare iustitiam
 & innumerabilibus congregatis in concilio sacerdotibus
 denegare. Aut quomodo ipsum transmarinum iudicium
 ratum erit. Ad quod testium necessarie persone uel propter
 sexus uel propter senectutem infirmitatem uel multas alias
 impedimentas adduci non poterunt. Nam ut aliqui tamquam
 atue scitatis latere mittantur. Nullo inuenimus patrum
 synodo constitutum quia illud quod pridem per eundem
 coepm nrm fauifanum. tamquam ex parte nicheni concilii
 exinde transmissas in conciliis uerioribus. quia capiuntur
 nichena scocyllo coepo nro alexandrinae ecclesiae

& uenerabili atque constantinopolitano antistite ex au-
 thentico missis. Quae & iam antehoc per innocentium primum
 & marcellum subdiaconos per quos ad nos ab eis directae sunt. uenera-
 bilis memoriae bonifatio episcopo decessori uero a nobis transmissae sunt.
 In quibus tale aliquid non potuimus reperire. Executores
 & iam clericos uros quibusque potentibus nolite mittere. Nolite
 concedere ne fumosum typhum seculi in ecclesiam christi quae luce
 simplicitatis & humilitatis diem. Omnia uidere cupientibus presertim
 uideamur inducere. Nam de fratre nostro faustiano amoto iam
 profuit nefandis nequitias de christi ecclesia dolendo a pario
 securisumus. Quod cum prouitatem ac moderatione tua aesci-
 tatur. salua fraterna caritate ulterius in africa minime patiantur.

Et alia manu dñi nri sc̄ritatem uram seu longiore orantem
 pro nobis custodiat domine frater. **EXPLICIT**
AFRICANI CONCILII. INCIPIT
EPISTOLA DECRETALIS PAPAE

siricius siricius himerio episcopo tarraconensi salutem.

Siricius papa Successor
 Damasci a. 385.
 obiit. 398.

Directa ad decessorem nrm sc̄e recordationis damasum
 fraternitatis tuae relatio. me iam in sedem ipsius confutatum
 quia sic dñs ordinauit. Inuenit quem cum in conuentum fratrum
 solita tuus legeremus tantum inuenimus quae reprehensione
 & correptione sint digna. Quanta obtinemus laudanda
 cognoscere. Et quia necesse nos erat in eius labores caraque
 succedere. cum per diuinitatem suscepimus in honorem factum
 ut oportebat. primitus meae prouectionis indicio ad
 singula prouidentis aspirare digna tuus est. Consultationi
 tuae responsum competens non negauimus quia officium